

MAANDSCHRIFT VOOR
BIJENTEELT

In de tuin van het Bijenhuis wordt de honingklaver druk door de bijen bevlogen. De plant wordt manshoog, bloeit van Juni tot October en zaait zichzelf uit. Komt in ons land ook in het wild voor.

ADVERTENTIETARIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant.

Speurbijltjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

N.V. Bijenstand

**„MELLONA”
SANTPOORT**

Grootste Bijenteeltbedrijf in Nederland.
Fabriek van Bijenwoningen en
Gereedschappen.

ALLES VOOR DE BIJENTEELT.
Ruime keuze.

Vraagt onze jubileum-prijscourant, met illustraties en raadgevingen.

Tel. 8225 - b.g.g. 8610.

ZIJN UW BIJEN TEVREDEN? Of zouden ze graag zien, dat hun imker wat meer van het praktische bijenhouden af zou weten? In dat geval kunt U veel genoeg hebben van een schriftelijke cursus Bijenteelt onder leiding van P. A. v. d. Zorge, Hoofd L. Landbouwschool en J. H. Wigerama, Imker. De lessen zijn geheel afgestemd op de praktijk voor de amateur, zoals uit de gratis proefles reeds zal blijken. Vraagt U die eens aan bij Bijenstand „De Koershof” te Diepenveen, tel. 837

Ook de buitenlanders zingen de lof van Kunstraat-Wageningen!

Een buitenlandse bijenteeltdeskundige, deelnemer aan het 13e Internationaal Congres voor Bijenteelt te Amsterdam, die proefzendingen kunstraat uit vele landen in zijn bedrijf uitprobeerde, schrijft ons:

*De kunstraat die ik van U kocht is
door de bijen zo mooi uitgebouwd,
dat ik gaarne uw kunstraat in dit
land wil verkopen.*

Voorlopig kunnen wij de kunstraatprijs nog op
f 5.— per kg handhaven.

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

H.T. van Dam

JUBBEGA Fr.

Bijenpark-Magazijn van Imkersartikelen
Telef. 103 Hoorsterzwaag
Postgiro no. 217250

Wij leveren alles op het
gebied der Bijenteelt
tegen de laagste prijzen

Zie onze speciale prijslijst in Maart- en
Augustusnummer. Onze nieuwe rijk ge-
illustreerde prijscourant is gereed en
wordt op aanvraag gaarne toegezonden.

TE KOOP GEVRAAGD

Droge raat, Koeken en zuivere
Was. Heideslinterhoning. Ook
wel zware Korfvolken.

Aanbiedingen zien we gaarne tegemoet.

Voor Assen en Omstreken hebben we een depot
van onze artikelen bij de heer W. FOLKERS,
Roodeweg 30, Assen, waar U ook alles kunt
krijgen en was inleveren.

Afdeling-Secretarissen en Honinginkopers

Bij flinke partijen betalen wij voor

**Blanke Raathoning, Slinger-
honing en Ruwe Honing
DE HOOGSTE PRIJS**

AFGEHAALD AAN HUIS.

CONTANTE BETALING.

Indien U inschrijving
houdt voor Uw ver-
eniging, ontvangen wij
daarvan gaarne be-
richt. Het is Uw voor-
deel dit te doen.

N.V. BIJENSTAND

„MELLONA”
SANTPOORT

TELEFOON 8225 — b. g. g. 8610

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.

Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Tel. 2863. Postrekening 27772

Verschijnt de eerste Dinsdag van elke maand

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A.
v. d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

VOOR BEGINNERS

ALS het Octobernummer van ons maandblad verschijnt is de honingooft achter de rug. Het drijfvoeren mag nu in geen geval worden voortgezet en voor zover de vereiste hoeveelheid wintervoedsel nog niet is toegediend, moet dit thans onverwijld geschieden.

Na het afvoeren worden op de bovenste kamer dwars over de ramen op onderling ongeveer gelijke afstand drie of vier latjes gelegd van één centimeter dikte, reikende van het ene buitenste raam tot het andere buitenste raam. Dus niet helemaal tot de zijwanden van de kamer, om te voorkomen dat ongewenste openingen tussen kamerwand en bedekking ontstaan.

Het is namelijk van groot belang, dat de bijen in de winter boven over de toplatten der ramen van de ene raat naar de andere kunnen komen om voedsel tot zich te nemen en de tros daarvan te voorzien. Meermalen is het voorgekomen, dat een

kastvolk ondanks voldoende voedselvoorraad van honger omkwam, doordat de bijen van de samengetrokken wintertros wegens de strenge koude het voedsel niet meer konden bereiken. Gebruikt men een dekplank met bijenruimte, welke derhalve niet vlak op de toplatten komt te liggen, dan zijn

die dwarslatjes vanzelfsprekend overbodig.

De dekplanken of dekkleedjes worden reeds nu zó gelegd, dat deze niet meer behoeven te worden gelicht, de bijen kitten deze dan nog prachtig dicht. Bij gebruik van dubbelwandige kasten wordt de ruimte tussen binnen- en buitenkast met wat ineengefrommelde oude kranten gevuld, teneinde tegen te gaan, dat aldaar een te sterke lucht-circulatie en daardoor een geregelde afkoeling ontstaat. Veel bedekking is verder niet nodig. Eind October kan nog een extra kleedje, bij voorkeur van wol, worden opgelegd. In geen geval mogen op het dekkleedje stukken zeil of linoleum worden aangebracht; hierdoor zou de uitwaseming worden belemmerd met als gevolg natte en beschimmelde raten in het voorjaar, benevens gevaar voor bijenziekte (roer).

De planken onder de korfvolken worden in deze maand nog eens een keer met een harde borstel of heiboender flink schoon geveegd en gezorgd wordt, dat geen openingen tussen plank en korf blijven. Waar men nog al eens last van muizen heeft, worden de randen van de korven, waar deze de plank raken, met kalk door middel van een voegspijker aangesmeerd.

Van korven, welke méér dan één vlieggaat hebben, wordt alléén het bovenste open gelaten. Verder dient gezorgd te worden, dat de korven droog staan. Kan een kast, welke van een goed waterdicht dak voorzien is, even goed onder de blote hemel overwinteren als onder een afdak, de korf dient regenvrij te worden geplaatst. In de vrije natuur opgesteld zou deze zóveel water absorberen, dat hij in de vorstperiode in één grote ijsklomp zou kunnen veranderen en meestal van binnen geheel zou verschimmelen.

Van de kasten late men gerust de gehele vliegspleet open en zorg slechts, dat het regenwater niet door een of ander gebrek aan de dakbedekking vrije toegang heeft. Zij moeten verder niet plat op de grond staan; een stellinkje van een kwart tot een halve meter hoogte is aan te bevelen.

Antwoorden vraag 53

Prikkellektuur

Nar de Dar

• IMKERTRUCJES

Het was in die dagen gewoonte bijen per levend gewicht naar Duitsland te verkopen en gehele vrachten korven trokken in September over de Oostgrens, begeleid door de imker-eigenaar. Zo stonden mijn oude vriend en ik eens te genieten van een mooie nazomeravond en van het vrij drukke scheepvaartverkeer in de vaart. Plotseling werd de aandacht van mijn vriend getrokken door een passerend schip, en hij riep uit: „Bieën jong!” Hoe ik ook keek, ik zag geen bijen en begreep ook eigenlijk zijn bedoeling niet, tot hij mij het schip wees, waaromheen vele bijen vlogen. Het schip te praaien was het werk van een ogenblik en toen ontspan zich ongeveer het volgende gesprek tussen mijn vriend en de man op het schip.

„Heb je bieën voor Duitsland?”, zo begon hij. Het antwoord luidde: „Ja, maar ze zijn warm gelopen en

nu heb ik enkele doeken losgemaakt en zijn tal van bijen ontsnapt”.

„En wat ben je nu van plan?”, was de wedervraag. „Ja, wat zou ik doen? Van de meeste volken is het werk in elkaar gezakt”.

„Als ik je was”, zo vervolgde mijn vriend, „zette ik ze hier op de wal en liet ze vannacht het werk weer vastbouwen”.

„Daar zeg je zo iets”, antwoordde de imker, „maar dan zal ik eerst vergunning moeten vragen de bijen hier te lossen”.

Daar het terrein eigendom was van m'n vriend, gaf dit geen moeilijkheden en met vereende krachten werden de volken, netjes in de rij, op de wal gezet. Vele korven waren vet van de uitgelopen honing en het duurde natuurlijk niet lang, of de bijen vlogen of het hartje zomer was. Aangezien ik naar huis moest, daar mijn werk mij riep, nam ik haastig afscheid met de beste wensen voor een goede afloop. Ik zag in gedachten de bijen het losgebroken werk netjes opknappen en ik verheugde me er in, de volgende morgen de imker te zien wegvaren met z'n nu opgeknapte bijenvolken. Dat ik 's morgens vroeg bij de hand was, behoef ik niet te vertellen, maar ik kon zó vroeg niet zijn, dat ik de imker zag vertrekken. Deze was nl. reeds een uur eerder afgegaan. Ik informeerde natuurlijk naar de afloop van het geval, maar mijn vriend antwoordde met een wedervraag nl.: „Hoe hebben jouw bijen het gisteren gehad?” Daar ik hem niet goed begreep, vroeg ik hem wat hij met zijn vraag bedoelde, waarop hij met een schelmse blik zeide: „De mijne zijn ponden aangekomen”.

Het werd me toen duidelijk, welk een spelletje m'n vriend gespeeld had. Er had een grote roverij plaatsgehad en daaraan hadden de bijen van m'n vriend en stellig ook die van anderen, hartelijk meegedaan. Dat was, naar het mij voorkwam, de gehele opzet van m'n vriend geweest met zijn hulpvaardigheid. Maar het deed me nu eerst recht verstaan, wat er met een „kwaje” imker bedoeld werd.

Ik had nog vele malen gelegenheid dit te ervaren, o.a. tijdens het bezoek aan de heide van een „Hollandse” imker. Het was nl. onze gewoonte om de bijen in het voorjaar per schip over de toenmalige Zuiderzee naar Noord-Holland te vervoeren, waar ze dan de koolstullen (zaadkool) konden bevlagen. Als tegenprestatie nodigde mijn vriend de Noord-Hollandse imker uit om met zijn bijen naar „onze” heide te komen. Wanneer de imker kwam, bevlagen onze bijen reeds enige dagen de heide, wat tevens door een sterk uitstralende honinggeur was waar te nemen. Zodra de vliegaten van de Noord-Hollandse korven waren losgemaakt, ontstond er bij onze volken roverij en wij moesten alle mogelijke kunstgrepen toepassen om deze te keren. Op een dag, waarop we ons weer met die roverij moesten bezighouden, zeide mijn vriend: „Dat zal ik hem eens afleren, die komt nooit weer”.

„Wat ben je dan van plan?”, vroeg ik hem. Hij keek me eens aan en zeide: „Ik heb een boekje, jong, en als ik kom te vallen, dan is dat voor jou”.

Dat boekje heb ik nooit gehad, maar het was een feit, dat, terwijl alle volken druk de heide bevlagen, de bijen van onze „Hollandse” imker verstek lieten gaan en geen bijtje het vlieggat uitkwam.

Ja, er gebeurden vreemde dingen in mijn omgeving en deze vreemde dingen werden tenslotte oorzaak dat de vriendschap tussen mijn vriend en mij sterk begon te tanen. Voor het echter zover was, zouden er nog enkele andere dingen moeten gebeuren. Maar daarover later, naar ik hoop.

JAN VAN VELDZICHT.

De plank, waarop de korf wordt geplaatst, behoort op een paar balkjes of stenen te rusten, zodat er een flinke ruimte tussen grond en plank blijft.

In de Octobermaand wordt nog heel wat stuifmeel binnengehaald. Dit is voor de bijenvolken een kostbaar bezit en zal van grote invloed zijn op de broedaanzet en de broedontwikkeling in het vroege voorjaar, als er nog geen stuifmeel gehaald kan worden. Ook wordt hier en daar nog wel wat honing gewonnen; het boterzaad kan nog wel eens op een mooie najaarsdag de herinnering aan de volle zomer oproepen en als de klimop bloeit en het weer is gunstig kan ook daarop soms druk worden gevlogen. Zorgt dus, dat spinnenwebben in de omgeving van Uw volken zoveel mogelijk worden verwijderd. Deze kosten anders menig bijtje het leven.

In deze maand kunt U Uw volken nog zonder gevaar vervoeren, als dit nodig mocht zijn. Verplaatsen op een geringe afstand, b.v. minder dan 2 kilometer, kost U echter veel vliegbijen en dient derhalve zo enigszins mogelijk te worden vermeden.

Zorgt dat al Uw gereedschap, dat in de loop van de zomer in gebruik was en daarom meestal voor de hand lag, grondig wordt gereinigd en ordelijk wordt opgeborgen. Het is dan in het volgend voorjaar een genoegen het weer in bruikbare staat voor de dag te halen en het spaart U kosten van aanschaffing van nieuw materiaal ter vervanging van hetgeen bedorven zou zijn. Kunstraten dienen droog en motvrij te worden bewaard. Resten van was worden verzameld en opgesmolten of verkocht.

De avonden zijn al weer heel wat langer dan in de zomer en hiermede is de tijd voor lectuur aangebroken. Leest en herleest een goed boek over de bijenteelt; beter één goed boek grondig bestudeerd dan tal van boeken vluchtig doorgekeken. Verzuimt niet een cursus te volgen, als daarvoor gelegenheid is, en lezingen en vergaderingen van Uw afdeling bij te wonen. Van onderlinge uitwisseling van gedachten en ervaringen met bekwaame imkers valt meestal wel wat op te steken. Door dit contact zal veel van hetgeen U leest U veel duidelijker zijn.

F. SLOT.

Tot November.

Propaganda voor Bijenteelt nog mogelijk?

IN het Julinummer van ons Maandschrift lazen wij een opwekking van de Heer S. van Vondel uit Hengelo, om de propaganda voor de Bijenteelt eens stevig aan te pakken.

Deze heer was natuurlijk onkundig van de plannen van de afdeling Haarlem, anders was hij zeker eens naar Haarlem gekomen om ons op de schouders te kloppen. Want wat is het geval?

Van 14 tot 24 Juli j.l. werd door de Stichting „Haarlems Bloei“ in het kader van de door haar - sinds de bevrijding jaarlijks - georganiseerde „Bloemenweek“ een tentoonstelling gehouden onder de naam „BEZIGHEID en FANTASIE“. Hierin zouden verschillende vormen van vrije-tijdbesteding onder de aandacht van het grote publiek gebracht worden. Een 25-tal verenigingen op dit gebied verleende hieraan haar medewerking en het spreekt vanzelf, dat, toen ons bestuur een en ander ter ore kwam en een uitnodiging ontving om van de plannen kennis te nemen, aanstonds enthousiast zijn medewerking toezegde.

De tentoonstelling zou georganiseerd worden in de zalen en de tuin van het Gemeentelijk Concertgebouw en de afdeling Haarlem kreeg in die tuin een oppervlakte toegewezen van plm. 8 x 5 meter om aldaar een stand met bijentuin in te richten. In die tuin zouden tevens exposeren o.a. de Nederlandse Postduivenhouders Organisatie, een Sportfokkersvereniging, een combinatie van Volkstuinverenigingen e.d.; in de zaal zagen wij een groot aantal soorten „binnenhobbies“ gehuisvest, alsmede een gehele zaal, die gewijd was aan het speeltuinwerk voor de jeugd.

Om ons verder tot ons zelf te bepalen; op een speciaal daartoe belegde afdelingsvergadering werd een tentoonstellingscommissie benoemd, die aldra met vaart aan het werk toog. Een der leden dier commissie tekende met bekwame hand een ontwerp voor stand en tuin en - na goedkeuring - een complete werktekening; een ander maakte aan de hand hiervan het houtwerk pasklaar, zodat de stand in enkele dagen in elkaar gezet kon worden, waarbij zij zich van de belangeloze medewerking van een viertal leveranciers van bouwmaterialen verzekerden voor het verkrijgen van materialen in bruikleen (een potje honing kan ook nu nog wonderen doen).

Weer een ander ontwierp een propaganda-folder met een treffende blikvanger. Een beroep op de leden, om als propagandist en explicateur op te treden, was niet tevergeefs; een 35-tal leden stelde zich beschikbaar om volgens een door ons vastgesteld rooster enige

uren aanwezig te zijn, zodat wij gedurende 10 dagen de beschikking hadden over tenminste 6 personen per dag. De afdeling Handel gaf ons de beschikking over een groot aantal imkerartikelen. Door de leden werden uitgeleend 3 zelfvervaardigde kasten (in vrije tijd gemaakt), een boogkorf, een korf en twee observatiekasten. De opstelling van het geheel moge blijken uit de hierbij afgedrukte foto van de stand en tuin.

De toeloop was boven verwachting groot en meermalen hadden wij, bij aanwezigheid van 4 tot 5 explicateurs, monden tekort. Iedereen wilde de koningin in de observatiekastjes zien; de korf, omgekeerd, gaf de grootste ver- en bewondering. Een zeer grote trekpleister vormde een glaskast, vervaardigd van een lantaarnkap, die op de foto (voorgond) duidelijk is waar te nemen. De aardigste vragen werden gesteld. Zo vroeg er iemand of die (oude belegde) raten helemaal van ijzer vervaardigd waren en hoe men de cellen zo mooi kreeg; een ander was moeilijk aan het verstand te brengen, dat het merkje op het borststuk van een koningin door de imker werd aangebracht.

De tentoonstelling werd bezocht door ruim 10.000 personen; de bezoekers van onze stand hebben wij niet geteld, maar we hebben de zekerheid, dat alle 10.000 bij ons geweest zijn.

En nu zult U als organisatiemensen allemaal willen weten, hoe groot de winst aan leden voor de afdeling wel geweest is; dat is niet zo bijster groot. Daar staat tegenover, dat zeker 10.000 mensen meer in Haarlem weten, dat een bij een ander insect is dan een wesp en dat zij die van elkaar kunnen onderscheiden. Bovendien is er een groot aantal bestellingen opgenomen voor inlandse honing, hetgeen zeker onze honinghandel ten goede zal komen.

Dit is dus onder meer een der manieren om propaganda te voeren voor de bijenhouderij. Laten ook de andere afdelingen eens nagaan, op welke manier er in hun omgeving iets dergelijks is te bereiken. Een expositie van een volkstuinvereniging, een bloemententoonstelling e.d. zijn dankbare plaatsen om er met enkele volken bijen te verschijnen.

Ook persoonlijk kunnen de imkers wel iets doen. Zo heeft een der bestuursleden van de afdeling een groot aantal collega's van zijn kantoor een gehele avond geboeid met een causerie, verlucht met lantaarnplaatjes en een film, over het leven der bijen, waarna op een Zaterdagmiddag een bezoek gebracht werd aan een grote bijenstand in onze omgeving.

Zo ziet U, er is nog wel het een en ander te doen op het gebied van de propaganda. Het lijkt ons echter wel gewenst, dat het Hoofdbestuur een en ander ook daadwerkelijk steunt.

Haarlem.

F. TIJSTERMAN.

De weldoordachte opzet van de bijenstand van onze afdeling Haarlem op de tentoonstelling „Bezigheid en Fantasie“ blijkt ook uit deze foto. Het publiek loopt rond, waardoor opstoppen worden voorkomen. Het geheel ziet er smaakvol en welverzorgd uit en een woord van hulde aan de organisatoren is zeker op zijn plaats!

Nog eenmaal: «De Mijlpaal 1950»

DE Mijlpaal 1950 is ten einde. Op 19 Augustus i.l. - imkersdag - is deze tentoonstelling en daarmee tevens de Bijenstand, gesloten.

Gedurende 100 dagen is aan het Nederlandse publiek en aan vele buitenlanders, getoond wat er hier te lande omgaat op het gebied der imkerij.

Schoon beneden de verwachting, hebben duizenden de Bijenstand bezocht, meerderen uit louter nieuwsgierigheid en met oppervlakkige belangstelling, velen echter met intense aandacht voor het geheel of voor bepaalde onderdelen.

De Bijenstand — georganiseerd door de Bedrijfsraad, het overkoepelingsorgaan der samenwerkende imkersbonden — was op de nationale tentoonstelling te Arnhem een levend element. Waren vele onderdelen van deze tentoonstelling voor de gemiddelde vacantienganger of andere bezoeker dorre kost, de Bijenstand wakte steeds weer nieuwe belangstelling.

De organisatie ter plaatse — in de topleiding hebben wij niet geblijkt en kunnen daarover derhalve niet oordelen — was perfect. Vele leden en vertegenwoordigers der diverse imkersbonden hebben voor enkele of meerdere dagen hun beste krachten gegeven, om de bezoekers belangstelling bij te brengen voor het Nederlandse imkersbedrijf.

De onderlinge samenwerking was — voor zover wij het hebben meegemaakt — uitstekend. De sfeer was elke dag opnieuw weer „prettig”. Voor een groot deel was dit ongetwijfeld te danken aan de personen, die de „ziel” van de Bijenstand vormden, de heer en mevrouw BECKER te Arnhem. De heer Becker verzorgde met grote toewijding de administratieve zijde, mevrouw de praktische kant. De opoffering, welke dit echtpaar zich getroost heeft voor het welslagen van de Bijenstand, is niet te beschrijven, niet onder woorden te brengen. Uiteraard verrichtte de heer Becker veel werk achter de schermen achter zijn bureau en viel voor velen daardoor minder op. Mevr. Becker heeft geen dag op deze tentoonstelling gemankeerd. En het was niet zo, dat zij er af en toe eens kwam kijken, voor controle of om haar orders te geven, neen, elke dag was zij 's morgens de eerste en 's avonds de laatste en verder de gehele dag op de Bijenstand. Zij deed dit niet om gezien te worden, om aan de oppervlakte te komen of te paraderen voor het publiek. Met elke vezel van haar ziel gaf zij zich voor de zaak.

Zij schrobde de vloer van de stand, verzorgde de bloemen of stoffe de inventaris met evenveel energie en toewijding als zij het publiek van voorlichting diende. De nederigste bezoeker of de jongste mens, met enig

verstand begaafd, kreeg evengoed zijn deel der verklaringen als welke andere belangstellende. Kwam er „Hoog Bezoek” of een gezelschap met meer of minder vooraanstaande persoonlijkheden, dan hield zij zich gaarne op de achtergrond en liet de „eer” aan haar medewerkers. Geen onderdeel van de organisatie of het had haar aandacht.

De afdeling Arnhem van onze vereniging mag zich gelukkig prijzen, deze werkers tot haar leden te kunnen rekenen. Hulde dit paar!

Heeft nu de Bijenstand aan de verwachtingen beantwoord? Wie zal het zeggen. Doel van de Bedrijfsraad was: Bij het Nederlandse volk zoveel mogelijk belangstelling te wekken voor het gebruik van NEDERLANDSE HONING.

In hoeverre dit geslaagd is, zal eerst na verloop van tijd kunnen blijken. Vast staat, dat duizenden bezoekers een geheel andere kijk hebben gekregen op het bijenleven, op het winnen van de honing en de waarde van het gebruik daarvan. Ontstellend gering was hiervan de kennis bij het bezoekend publiek. Door geen der medewerkers zal dit worden ontkend. De meeste bezoekers wisten, dat er bij bijen een Koningin moet zijn, meerderen kenden het verschil niet tussen Hommels, Wespen en Bijen en meenden, dat tussen Honing en Kunsthoning geen ander verschil bestaat dan de naam.

Geen overdrijving, geachte lezers; het werd talrijke keren aldus naar voren gebracht. Meer dan eens hebben wij de proef op de som genomen, door het aanwezige publiek enige tijd aan zijn lot over te laten en de onderlinge gesprekken dan te beluisteren. Men schuifelde dan wat langs de diverse onderdelen van de stand, keek vaak wat onwennig rond, totdat één onder hen de stoute schoenen aantrok en vroeg eens een „koningin” te mogen zien.

Uiteraard was het antwoord steeds bevestigend, onder mededeling: „gaat U dan maar even mee naar buiten, naar een observatiekastje”. In een oogwenk was dan de stand leeggelopen, geen stuk daarbinnen had meer de aandacht. De KONINGIN overheerste.

Werd hetzelfde publiek daarna opnieuw binnen verzocht voor het aanhoren van toelichting, dan klaarden de gezichten spoedig op, de belangstelling herleefde en velen volgden met grote interesse de gegeven explicatie.

Aan het einde kwam dan meermalen de verklaring: „dát heb ik nooit geweten, dat het bijenleven zo interessant, zo omvangrijk en zo mooi is. Ook niet, dat honing een zo kostbaar product is”. Bij velen was dan het doel bereikt en tallozen stelden tenslotte de vraag: „Kunnen wij hier honing kopen?” Verwijzing naar de consumptie-verkoop van de tentoonstelling volgde en ongetwijfeld zullen honderden potten honing hun weg gevonden hebben naar de verbruikers, in de honderd dagen tentoonstelling in Park Sonsbeek te Arnhem. Dat de kopers blijvende honinggebruikers mogen worden, tot heil van zichzelf en tot voordeel van de Nederlandse imkers! De Mijlpaal 1950 kan dan voor ons als geslaagd worden beschouwd. Dit immers was uitgangspunt bij het organiseren van de Bijenstand op de Mijlpaal.

Ongetwijfeld zal veel van het gesprokene geen wortel schieten of naast het doel geraakt zijn. Dit was te verwachten. Dat er belangstelling voor het bijenleven gekweekt is, naast het opwekken tot meer honinggebruik, daarvan zijn wij overtuigd. Dat onze toelichting ook langs andere wegen zal worden voortgedragen, is even zeker.

Wij denken daarbij weer terug aan het bezoek van een klein maar aandachtig gezelschap dames, afkomstig uit een onzer zuidelijke provincies.

Allen gewapend met papier en potlood, werd, wij veronderstellen haast letterlijk, alles genoteerd wat ge-

Imkersdag Dordt: De voorzitter, mr. ridder van Rappard met de heer Buirma, van V.V.V. Dordt, aan het hoofd van de stoet. (Foto: Braakenburg, Nijmegen)

Imkersdag Dordt: De stemming zat er in!
(Foto: Braakenburg, Nijmegen)

zegd werd. De belangstelling was er voor elk besproken onderdeel, terwijl nog meerdere vragen gesteld werden.

Deze grote belangstelling viel wel op, doch wij vermochten de achtergrond hiervan niet te doorgronden, totdat ons aan het slot van ons betoog de vraag gesteld werd waar veel van het tentoongestelde te leen of te huur zou zijn. Men wilde nl. binnenkort.... zelf een tentoonstelling op dit gebied organiseren!!! Zonder twijfel zullen onze medewerkers daar, zij het middels andermans organen, het woord voeren. Dat het moge slagen.

Aardige momenten om te beleven, zoals er meerdere zijn geweest. Ook imkers hebben er hun slag geslagen. Met passer en meetlat gewapend, waren soms stille werkers bezig van de expositie profijt te trekken, het gesproken woord ging langs hen heen.

Een oude Limburger, vergezeld van 'n nog vrij jeugdige vriend, diende zich aan als een „oude rot” in het vak. De jeugdige kwam mee om vragen te stellen, doch daar deze, volgens de „rot” de juiste vorm der vragen niet zou kunnen vinden, wilde hij — de rot — als tolk dienen. Onze opmerking, dat hij dan mogelijk beter zelf de jeugd zou kunnen onderrichten en wij mis-schien van de „oude” nog wat zouden kunnen opstrijken, werd niet geaccepteerd. Hij stond er op, dat wij de gestelde vragen zouden beantwoorden. Aldus geschiedde. Op een drukke dag ontwaarden wij nog plotseling een afgezonderd groepje dames, die een en al oor hadden voor een juffrouw, die naarstig uitleg gaf over diverse artikelen en bewerkingen. Toen wij ons na enige tijd luisteren bij het gezelschap voegden en later informeerden bij de juffrouw of zij bijenhoudster was, kregen wij prompt, lachend ten antwoord: „Nee, ik houd geen bijen en ik weet er ook niets anders van dan ik hier van U gehoord heb.

Ik ben hier al meerdere keren geweest”. Tableau!

BEDRIJFSRAAD

Het bestuur van de Bedrijfsraad besloot in zijn laatste vergadering over te gaan tot de stichting van een gebouw op het terrein van de Proefbijenstand „Ambrosiushoeve”, te Tilburg. De aanbesteding heeft inmiddels plaats gehad. Het gebouw zal bestaan uit 4 kamers, nl. laboratorium, kantoor, leslokaal en ontvangkamer. Verwacht mag worden dat dit gebouw nog deze winter in gebruik kan worden genomen.

Tot de bouw van een Instituut voor Bijenteeltonderzoek (I.B.O.) te Wageningen kan nog niet worden over-

gegaan, aangezien geen bouwgrond beschikbaar is. Het onderzoek zelf behoeft daarop evenwel niet te wachten. Mitsdien wordt overwogen op korte termijn een bioloog en een bediende aan het I.B.O. te verbinden. Aan Dr. de Wilde, verbonden aan het laboratorium voor vergelijkende fysiologie van de Gemeente Universiteit te Amsterdam, wordt een subsidie verleend ten einde zijn onderzoekingen op het gebied der Kunstmatige Inseminatie te kunnen voortzetten.

Ir. Mommers brengt een keurig en uitgebreid verslag uit van zijn werkzaamheden aan de Proefbijenstand over het afgelopen jaar. Hierover zullen t.z.t. nadere mededelingen in

ons maandschrift worden gedaan. De antwoorden op enige aan de Regering gerichte adressen over accijnsvrijdom, honingimport e.d. worden besproken.

Vermits de antwoorden niet bevredigend kunnen worden geacht, zal de actie worden voortgezet.

Met de afd. Bunnik zal het vraagstuk in zake het reizen naar de boomgaarden worden opgenomen.

Na afloop van de vergadering werd de bijenstand op de tentoonstelling „Mijlpaal” bezocht. Dat deze bijenstand „het heeft gedaan”, is overbekend en het bedrag hiervoor uitgegeven is, hoewel hoog, toch zeker niet weggegooid geweest.

Aardige taferelen hebben zich afgespeeld in de „100 dagen Bijenstand” teveel om ze allen te omschrijven, maar waarvan velen nog lange tijd in onze herinnering zullen bewaard blijven. Het waren vaak mooie dagen op de Bijenstand en wij verheugen ons er over, ons deel er in gehad te hebben. Bij de volgende „Paal” zullen anderen vermoedelijk de wacht moeten betrekken.

H. F. VAN DER MEER.

Wat waren de resultaten van de verhuur van bijenvolken naar het fruit?

De afd. Bunnik, Odijk en Werkhoven is over het afgelopen seizoen, wat betreft de verhuur van bijenvolken aan fruittelers, niet ontevreden. Niettegenstaande het verschil van mening, dat er bestond tussen enige belanghebbenden, is toch gebleken dat de regeling der afd. Bunnik in samenwerking met de Kring Utrecht der Ned. Fruittelers Organisatie de juiste was. Het werk, dat door de afdeling Bunnik verzet is, was niet weinig, temeer daar het niet meevalt om het een ieder naar de zin te maken. Ook 1950 gaf weer een verhoging van het aantal volken te zien, wel een bewijs, dat deze regeling voldoet en er langzaam maar zeker meer belangstelling voor komt van de zijde der fruittelers. Men kan dit echter niet forceren. En nu de resultaten in cijfers:

In 1948 werden verhuurd	222 volken ;
„ 1949	280 „
„ 1950	407 „

Alzo een vermeerdering van 127 volken vergeleken in 1949. Een bedrag van circa f 2000 kon weer aan de imkers uitbetaald worden. Evenals vorig jaar kwamen we nog weer een aantal van 38 volken tekort, als gevolg van het te late aanvragen door de fruittelers. Klachten van de zijde der imkers aangaande schade door besputingen werden niet vernomen tot nog toe, evenmin van de fruittelers. Twee fruittelers betaalden boete voor het niet afnemen der volken (6 voor 21 volken?) en 2 imkers voor het niet plaatsen der volken (5 volken). Door de afdeling werd uitgegeven aan propaganda een bedrag van f 25.— en aan advertenties ook f 25.—. Vermeld dient tevens te worden de goede samenwerking met de N. F. O.-Kring Utrecht en de medewerking van de imkers en afdelingen, die de volken geleverd hebben.

Ook de pers mag hier niet vergeten worden. De volken werden geplaatst in de provincie Utrecht, enkele in Zuid-Holland, de Betuwe en Noord-Holland. We hebben dus het afgelopen seizoen weer een belangrijke stap vooruit gedaan en willen besluiten met de wens uit te spreken, dat het komende voorjaar een geheel uniforme regeling voor de huur en verhuur van bijenvolken tot stand moge komen in samenwerking met alle belanghebbende organisaties en onze Bedrijfsraad.

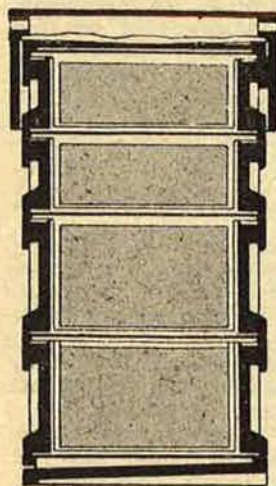
C. PATER Jzn., Bunnik.

BRIEVEN uit de honigh-hof

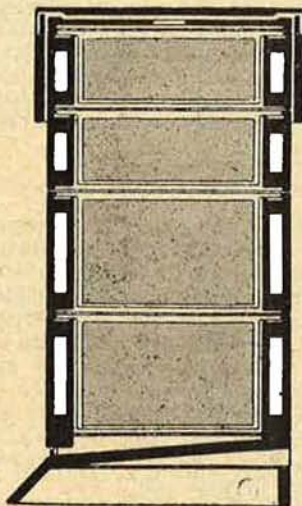
II. (vervolg)

In zijn briljante kleine boekje BEEKEEPING geeft Wedmore ons de beide typen van deze kast. De ene is voor en achter dubbelwandig, de andere ziet er uit als onze binnenbakken, echter met afschuiningen voor en achter en van zwaarder hout. Eigenlijk prefereert men ramen met korte oren, want deze zijn veel economischer: de broedbak bestaat dan uit slechts 4 stukken hout: de oren der ramen liggen in sponningen. Daarnaast blijft de W.B.C. bestaan als kast voor amateurs. Dubbelwandige kasten zijn blijken de nieuwste onderzoekingen over de waarde van winterverpakking en ventilatie enz. zelfs in het Britse en Nederlandse klimaat niet noodzakelijk, voor de beroepsimker zijn ze een enorm verlies van tijd. Men wil efficiënt werken: weinig handgrepen, men wil ook weinig inwendig onderzoek. Men werkt daarom liever met bakken dan met ramen, één blik moet voldoende zijn voor de diagnose. Bij de zwermverhinderende streft men er niet meer naar, de koningin te gaan zoeken, maar men weet in welke bak de koningin zit en verwisselt nu de bakken zodanig, dat het zwermen voorkomen wordt. Alles is tijdsbesparing. Behalve de bovengenoemde typen wordt ook nog de z.g. Glenkast vermeld. Deze heeft als bodem een voetstuk op poten, met een ingebouwde, sterk hellende aanvliegplank, die aan de achterzijde onder de broedbak uitkomt. Door een rol met inkepingen van verschillende lengte, een kwartslag te draaien, wordt de inloopopening verwijd of vernauwd. (Zie schets).

Wat de bijzonderheden betreft, vallen ons de volgende dingen op: Men heeft definitief afgedaan met de zaagsnede in de toplat. De meestal verzwaarde toplat heeft of een ondiepe groeve van onderen, of een los klemlatje voor de kunstraat. Dekkleedjes zijn wasmotnesten en uit den boze. Men gebruikt dekplanken met bijenruimte. Algemeen wordt des winters bovenventilatie toegepast, er wordt ruimte gelaten tussen dekplank en dak, door het dak in de hoeken van binnen van steundriehoekjes te voorzien; eventuele kussens worden op de dekplank gelegd en op een openblijvend voergat.

National Standard Hive geheel enkelwandig. Bijenruimte boven de toplat-oren. In deze tekening is de zijwand iets korter.

National Standard Hive voor en achter dubbelwandig, met omkeerbare bodemplank op voetstuk-met-vliegplank. Diep dak met ventilatie.

Bij hoge stapelkasten des zomers en ook met het oog op sneeuw in de winter, worden de broedbakken of een ervan van een bovenopening voorzien, soms in de vorm van een ronde opening, die men met een stop kan afsluiten, soms als vliegspleet bovenaan. Bij „wolkenkrabbers“ zijn trouwens meerdere vlieggaten boven elkaar wenselijk, ter voorkoming van teveel gedrang in de onderste vliegopening.

Schuine daken hebben definitief afgedaan. Alleen de W.B.C. als amateurstuinkast heeft voor de romantiek nog een schuin dak. Overal gebruikt men het platte dak, dat gemakkelijk is als men in de kast ernaast werkt en dat men ondersteboven op de grond legt, om de bakken, die men bij het omzetten of onderzoeken even kwijt wil, op te kunnen zetten.

De bodemplanken zijn zo eenvoudig mogelijk, liefst zo, dat de bodem schuin naar voren afhelt, en dat men, door de bodem te keren, een zeer wijde of vrij nauwe vliegspleet kan hebben. Ramen met verdikte toplat komen meer en meer in zwang; men gaat ook steeds meer over op het zelfafstandregulende Hoffman-raam. Veertjes zorgen ervoor, dat de zijlatten de nodige bijenruimte langs de kastwanden handhaven.

Wat de overwintering betreft: men is niet meer bevreesd voor koude of ventilatie. Men is van oordeel, dat de bijen hun woningen dichtkitten als afweer tegen muizen en ongedierte, maar het is gebleken (ook uit ons land, waar de bezetters danig huishielden en kasten van hun kleedjes ontdeden) dat bijen zelfs geheel zonder dekkleedjes of afsluiting uitmuntend overwinteren, mits ze maar droog staan. Overmatig inpakken is onjuist en kan alleen in het voorjaar, ter beschutting van het broednest, enig nuttig effect sorteren. Een sterk volk houdt echter een broednest voldoende warm, en bij volken op behoorlijke sterkte, is het niet nodig. Men overwintert bij voorkeur op dubbele broedkamer. Kenmerkend is, dat Wedmore, over Engeland sprekend, praat van twee of drie broedkamers, iets wat vroeger hoogst zonderling zou zijn geweest.

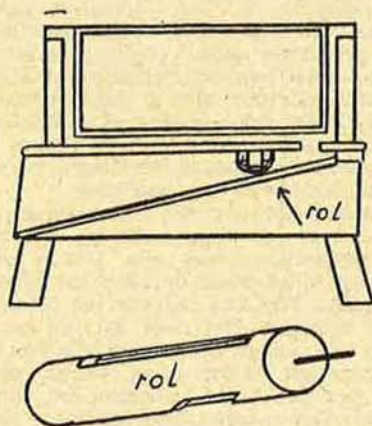
Dan wil men niet, dat de vliegplank aan de voorzijde uitsteekt. De vliegplanken worden of los ertegen gezet, ook om de toegang vrij te houden van lange grashalmen, of bevestigd aan de voetstukken, waarop de kasten zijn geplaatst.

Men voelt weinig meer voor verven van kasten. Verf houdt de uitwaseming van het vocht, dat in het nest zelf condenseert, tegen en men krijgt door verf dus kasten, die binnen vochtig, en buiten droog zijn. Men wil, dat de voorjaarszon zijn werking op het volk doet gevoelen en verkiest dus gewolmaniseerde of gearbolineerde kasten. Verven heeft alleen zin bij dubbelwandige kasten, ten behoeve van het behoud der buitenranden. In het heetst van de zomer worden de kasten, als ze geen schaduw van struiken of ijlbladerige bomen (berken, wilgen) genieten, door houten rekken, die men er schuin tegenaan zet, in de warmste uren van de dag afgeschut.

Moerrooster en dekplank zijn ingelijst. Sponningen worden niet meer gebruikt, de onderdelen komen koud op elkaar. Dit klinkt vreemd, maar ik heb zelf aan de Buckfastkasten ervaren, dat deze nooit inregenden, terwijl de kasten met sponningen vaak wel vocht hadden geabsorbeerd. Het schijnt dat de sponningen meer capillaire opzuiging veroorzaken, terwijl de, mits goed afgewerkte en zuiver geschaafde, platte vlakken van 2 cm breedte een capillaire werking onmogelijk maken.

De daken vallen over de bovenbakken heen. Dit is inderdaad het allerbeste. Bij vrije opstelling heeft men, en dit is ook mijn eigen ervaring, niets dan ellende van de V.S.-daken, de abominabele Simplexdaken, die

fantasie-zadeldaken die men ten onzent nog ziet. Waar zink vrij duur is, kan de in het handboek beschreven verf-met-calico methode sterk worden aanbevolen: oude hemden of lakens, oude doeken, mits zonder gaten, kunnen daartoe dienst doen. Men maakt het dak van vier brede houtranden, waarop een multiplexplank uit één stuk. Daarna eerst een dikke laag grondverf waarin men het doek drukt, dat goed wordt aangespannen en in de verf gewreven. Daaroverheen nogmaals een laag verf. Dit veertien dagen laten drogen tot alles goed hard is. Men kan dekken met aluminiumverf en heeft dan een dak dat volgens Herrod Hemsall veertig jaren meegaat. Dat men opstelling van grote aantallen kasten bijeen

moet vermijden, is vanzelfsprekend. Grondig fout is het op de hei bijeenplaatsen van meer dan twintig kasten op één plaats. Sterk verspreide groepen van 10 tot 20 kasten bevorderen het binnenhalen van een behoorlijke oogst. Een tweede eis is, nimmer meer dan 2 of 3 kasten naast elkander te plaatsen. Dit geldt voor alle drachtgebieden: de boomgaarden, de koolzaadvelen, de klaver. Decentralisatie van de opstelling, reizen naar de beste drachtgebieden, werken met prima geselecteerde vruchtbare koninginnen in praktische, ruime en moderne kasten, de honingvolken op twee of drie broedkamers en zoveel honingbakken als nodig is, thuis de volken voor de kweek en die, welke op een latere dracht worden voorbereid, zo min mogelijk manipulaties met ramen, werken met de bakken zelf en door het verplaatsen van kasten, dat zijn de kenmerken van de moderne bijenteelt.

Van drijfvoeding door dunne oplossingen is men sterk teruggekomen, men geeft de voorkeur aan het openkrabben van de honing in de ramen. De broedramen van de onderste bak mogen geen honingranden hebben, maar het broed moet tot aan de toplat reiken, zodat de koningin gemakkelijk het nest naar boven uitbreidt. Voeren met dunne honing beschouwt men als nutteloos, men geeft liever enkele malen een portie vloeibare honing of wat dikke suikerstroop.

III.

De British Standard Institution is in 1901 opgericht en heeft tot doel, alle bijenwoningen te normaliseren en tot eenheid te brengen. Aan deze instelling wordt meegewerkt door de Britse, Schotse en Welse bijenteeltorganisaties, de Apis Club, het Ministerie van Landbouw en Visserij, het Rothamstead Experimental Station, de Vereniging van Honinghandelaren en de Bond van Fabrikanten van Bijenwoningen. Eenheid van modellen en afmetingen, en prima kwaliteit van het materiaal, is het motto.

Zoals gezegd, wil men geleidelijk af van het raam met lange oren, en verkiest om zuinigheidsredenen het raam met korte oren, waarvoor men alleen sponningen in voor- en achterwand nodig heeft. Wij zijn echter nog niet zover en zullen dus voorlopig goed doen, om com-

merciële nuttigheidsoverwegingen, de toplat met lange oren te handhaven.

Wie veel met bijenvolken te maken heeft, zal menigmaal vertwijfeld naar het hoofd hebben gegrepen. We hebben toplatten van 44 cm, maar ook van 43,2, we hebben broedkamers met 44 cm ruimte, maar ook met 43,5 ruimte. Probeer maar eens een thuisgestuurd volkje op ramen van 44 cm toplatlengte te krijgen in broedkamers, die slechts toplatten van 43½ kunnen bergen. Of de zijlatten liggen tegen de wand, of de bijenruimte is te groot. Soms zijn de ramen dieper dan de broedbakken en wippen, als je de broedkamer neerzet, alle ramen er uit, omdat beneden de bijenruimte ontbreekt. De V. S. buitenranden van leverancier A. passen niet op de V. S. van B., sommige dekplanken of binnenbakken zijn te groot voor de buitenranden. Afstandblikjes kunnen niet op de oren of zijn te breed, zodat ze er afglijden. Er is hopeloze verwarring en er is een hopeloze chaos. Nog altijd. Kort geleden verlootte de afdeling Harfsen een honingkamer, die niet 38 cm overdwars binnenmaats mat, maar 39 cm. Het is tijd, dat wij rigoureuzer aan standaardisering gaan doen. Wat tot dusver geschiedde, is onvoldoende. En we zouden er goed aan doen, gezien onze export naar het buitenland, ons bij de standaardmaten der B. S. I. aan te passen. Ik laat hieronder het voornaamste volgen.

SPECIFICATIE.

Algemeen.

Strekking: 1. Deze specificatie schrijft voor welke afmetingen noodzakelijk moeten worden aangehouden om onderlinge verwisselbaarheid van onderdelen van bijenkasten en een beperkt aantal raammodellen, die daarin gebruikt worden, te garanderen. De afmetingen van kunstraatvellen worden eveneens vastgesteld.

Twee typen bijenkasten worden als standaard erkend, namelijk de „National Hive” en de „W. B. C. Hive”. Deze beide typen, ofschoon niet onderling verwisselbaar, worden bestemd voor dezelfde ramensoort.

De nieuwe ontwerpen zullen bekend staan als de BSS National en de BSS W.B.C.

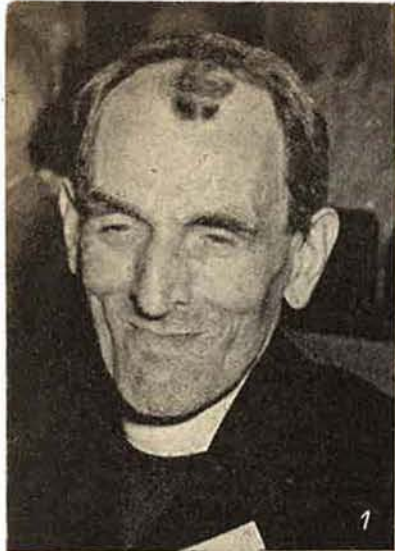
Aanduiding: 2. Elke kast of elk raam, beschreven als overeenstemmend met deze British Standard Specification, moet in alle opzichten met de voorschriften der specificatie overeenstemmen en wordt aangeduid met de letters BSS. Zie ook Tabel 1. N.B. De vroegere aanduiding: Brits standaardraam enz. behoort niet meer gebruikt te worden.

Afmetingen: 3. Alle hieronder vermelde afmetingen zijn de afmetingen bij aflevering, bijv. als gezegd wordt, dat hout ¾ duim dik moet zijn, is dat de dikte nadat het hout aan beide zijden is geschaafd.

(Volgt voetnoot betr. de vochtigheidsgraad der verschillende houtsoorten, het krimpen en uitzetten enz. waarmee de fabrikant rekening moet houden. De bewerking moet zo zijn, dat, als het hout is uitgewerkt en enige tijd in gebruik, de bijenruimte onder of naast of boven de ramen niet meer dan ⅜" (9,525 mm) en niet minder dan ¼" (6,350 mm) mag bedragen).

Kwaliteit van het hout. Alleen zacht hout, dat behoorlijk aan de lucht is gedroogd, mag worden gebruikt. Spint kan worden toegestaan. Het hout moet volkomen vrij van mols of rot zijn en van insectenschade. De houtdraad mag niet schuiner verlopen dan 1 op 8. Haarbarstjes zijn toelaatbaar, maar alle hout (behalve dat voor daken die met waterdicht materiaal worden bedekt) moet geheel vrij van scheuren en spleten zijn.

(Wordt vervolgd).

Rev. Brother Adam

Het invoeren

HET invoeren van koninginnen is ongetwijfeld een der voornaamste problemen van het bijenhouden. Afgezien van het weer, waarop we geen invloed hebben, is de koningin de hoofdbron en allereerste noodzaak voor het welzijn en de productiviteit van een volk. Door het geven van een jonge, krachtige koningin, zijn wij in staat de drijfveer van het bijenvolk

te vernieuwen, wij hebben het in onze macht een volk te allen tijde te verjongen en het op zijn toppunt van productiviteit te houden; wat nog meer is: wij hebben hierdoor het middel in de hand de meeste zorgen en moeilijkheden, aan het bijenhouden verbonden, te omzeilen.

Jammer genoeg loopt het invoeren van koninginnen, zoals dit tot nog toe in praktijk gebracht werd, uit op vele moeilijkheden en mislukkingen. Het is immers zo dat jaarlijks duizenden waardevolle koninginnen, juist op de drempel van haar nuttig bestaan, verloren gaan, omdat een juiste kennis ontbreekt van de oorzaak, welke beslist of de koningin bij het invoeren aangenomen wordt. Deze oorzaak, ofschoon toch zo eenvoudig en voor de hand liggend, bleef tengevolge van een hypothese in het duister gehuld en ontsnapte aan des bijenhouders blik. Men heeft verkeerde conclusies getrokken uit de verworven ervaringen en waarnemingen en het invoeren van een koningin bleek een steeds raadselachtiger handeling met schrikkelijke gevolgen. Vakkewame imkers schatten het verlies aan koninginnen bij het invoeren op 50%. Deze schatting wordt misschien in twijfel getrokken door imkers met minder ervaring. Maar te oordelen naar de verliezen die wij zelf in vroegere jaren geleden hebben, vrezen wij dat de schatting: 50%, het aantal koninginnen dat jaarlijks verloren gaat, of bij het invoeren waardeloos wordt, niet veel zal overtreffen.

Het indirecte verlies dat ontstaat door koninginnen, welke bij het invoeren beschadigd worden, blijkt dikwijls erger te zijn dan het verlies aan koninginnen die bij het invoeren gedood worden. Een volk met een gebrekkige koningin, vooral als deze koningin niet zichtbaar beschadigd is, heeft praktisch geen waarde: integendeel, zulke koninginnen zijn maar al te vaak een bron van eindeloos getob.

Broeder Adam, aan elk imker welbekend, schrijft momenteel een werk over de bijenteelt in zijn klooster te Buckfast, Engeland, de St. Mary's Abbey. Hij was zo vriendelijk zijn toestemming te geven een hoofdstuk uit dit nieuwe nog te verschijnen boek in ons blad te publiceren en wel het hoofdstuk over het invoeren van nieuwe koninginnen.

De verschillende onderwerpen, welke in dit verband vermeld worden, zijn zo verrassend klaar en duidelijk ontleed, dat men met diepe eerbied opziet naar deze grootmeester der bijenteelt.

Ik meen de tolk te zijn van elk lezer van dit blad, toen ik uit aller naam Broeder Adam dankte voor zijn bereidheid, dit hoofdstuk uit zijn boek op deze plaats te mogen publiceren.

De vertaler.

Om te beginnen willen wij dit maar al te belangrijke gezichtspunt ten aanzien van de invoering van koninginnen beklemtonen en benadrukken. Maar al te vaak worden koninginnen aangenomen, maar daarbij zodanig beschadigd, dat zij binnen enkele weken of maanden vervangen worden en de bijenhouder is dikwijls totaal onkundig van deze vervanging, die door de bijen in alle stilte bewerkstelligd is. Van de andere kant: dikwijls zijn vele koninginnen niet zichtbaar beschadigd, maar zij hebben niettemin nadeel geleden en de volken die zulke koninginnen hebben, bereiken nimmer het top punt van productiviteit. Het is daarom van het allermeeeste belang dat geen poging of middel achterwege gelaten wordt om de koninginnen tijdens het proces dat wij invoeren noemen, te beveiligen tegen ook maar de geringste vorm van beschadiging.

Wij beschouwen het invoeren van koninginnen als een van de zeer weinige dingen die bij het houden van bijen van werkelijk belang zijn. Het is zonder enige twijfel het kernpunt waar omheen het bijenhouden in Buckfast draait. Wat ons betreft: het invoer-probleem is compleet opgelost. Het doel dat wij ons stellen is tweevoudig: wij moeten niet alleen trachten te bereiken dat elke koningin aangenomen wordt, maar tevens moeten wij het zien klaar te spelen dat alle koninginnen — zonder één enkele uitzondering! — onmiddellijk haar taak in volle kracht en vruchtbaarheid beginnen kunnen.

Tot nu toe was elke invoer-methode gebaseerd op de veronderstelling dat, alvorens een koningin aangenomen werd, deze op een of andere manier dezelfde geur moest hebben als de geur van het volk, waarvoor zij bestemd was. Men heeft aangenomen dat elk volk een aparte geur bezat en dat de nieuwe koningin door een tijdelijk verblijf in het invoer-kooitje in haar nieuwe huis, dezelfde aparte geur moest zien te krijgen, of althans op een of andere manier aannemenswaardig — geïntroduceerd of ingevoerd — moest worden bij de bijen, vooraleer deze zich gunstig tegenover haar zouden gedragen. Onmiddellijk werpt zich hierbij deze vraag op: bestaat er enig bewijs, de veronderstelling rechtvaardigend, dat elk volk inderdaad een aparte geur heeft?

Onderzoekingen van de laatste tijd door wetenschappelijke specialisten steunen ons inzicht, dat zulk een aparte geur heus niet voor elk volk karakteristiek is. Er zijn nog steeds geen wetenschappelijke bewijzen geleverd die de gewoonlijk aangenomen veronderstelling rechtvaardigen, dat elk volk zijn eigen aparte geur zou hebben en dat hierdoor de bijen in staat gesteld worden onderscheid te maken tussen de leden van hun eigen gemeenschap en die van andere volken. Het woord „volksgeur” impliceert dat de bijen een geur afgeven die aan elke bij van dat bepaalde volk een zelfstandige en aparte geur bezorgt en dat deze geur voor elk volk anders is. Geen enkel positief bewijs is echter tot nog toe gevonden dat deze stelling juist is. Zeker: een kastgeur bestaat, nl. een combinatie van geuren van raten (speciaal oude broedraten), propolis, honing, broed enz. De kastgeur zal ongetwijfeld verschillen in intensiteit en soort, al naar gelang het seizoen, de temperatuur, de dracht enz. Maar het verschil in intensiteit van volk tot volk van dezelfde stand, die allen onderworpen zijn aan dezelfde invloeden van buitenaf en voor welke slechts zeer kleine verschillen binnen in de kasten gelden, kan nauwelijks voldoende zijn om een zodanig onderscheid te bewerkstelligen, dat de bijen van een volk zich alleen hierdoor van de bijen van een ander volk zullen kunnen onderscheiden. Wij zullen u thans metterdaad aantonen en klaar bewijzen dat de kastgeur niet een dusdanig herkenningsteken is dat de bijen zich hierdoor van elkaar kunnen onderscheiden. Een koningin bezit zonder twijfel 'n bijzonder geur,

door welke geur zij ongetwijfeld door de bijen herkend wordt. Maar of elke koningin een onderscheiden geur bezit en of deze geur overgedragen wordt aan de bijen, schijnt naar de ondervinding onwaarschijnlijk te zijn. Ook schijnt de geur die door de geurklieren aan het achterlijf van de werksters afgescheiden wordt, niet een onderkenningsteken voor een volk te zijn. Het doel van deze geur, als deze door de bijen voortgebracht wordt, is de leden van een volk of zwerm naar een zeker punt te trekken. Maar deze geur is klaarblijkelijk niet voor elk volk verschillend, anders zou er nimmer zulk een complete verwarring kunnen ontstaan als nu dikwijls het geval is wanneer een aantal zwermen van één stand op hetzelfde oogenblik er uit trekken en dan gelijktijdig weer terugkeren. De aantrekkingskracht van deze geur moet inderdaad wel groot zijn, want wij weten dat de bijen er door verleid kunnen worden zich bij een andere zwerm te voegen of naar een ander volk terug te keren, waar zij gedood worden.

ontstonden tussen de bijen der volken waarbij koninginnen werden ingevoerd, zodat deze volken dermate gedecimeerd werden, dat er nog slechts enkele bijen met de koningin over waren, als het vechten eindelijk eens afgelopen was. In zulke gevallen kon toch niet die zogenaamde „volksgeur” de oorzaak zijn. Men mag dan aannemen dat er zo iets als „volksgeur” bestaat, maar alles wijst er op dat het niet zo is.

Onze ervaringen brachten ons tot de definitieve conclusie dat „volksgeur”, zelfs al zou ze bestaan, niets, maar dan ook absoluut niets met het aannemen der koningin te maken heeft. In alle gevallen, welke methode van invoeren ook gevolgd werd, was de allernigste factor die besliste over het aannemen of verwerpen van de ingevoerde koningin: het gedrag van de koningin.

En het gedrag van de koningin hangt weer af van de toestand, waarin zij zich bevindt op het oogenblik dat zij bevrijd wordt. Wij voor ons, om een voorbeeld te noemen, zijn er dus van overtuigd, dat het inballen of

van Koninginnen

Wij hebben onderscheid gemaakt tussen „kastgeur” en „volksgeur”. Men stelt het dikwijls voor dat het eerste en het tweede hetzelfde zijn. Het volgende bewijs zal nochtans duidelijk klaar maken dat dit in feite niet het geval is. Het gewoonlijk ingenomen standpunt, dat een of andere scherpe lucht de „volksgeur” verdringt, is ongetwijfeld een verkeerde conclusie. Olie van wintergroen (Methyl Salicylaat) b.v. heeft een uiterst doordringende lucht, maar toch heeft het bij gebruik nimmer aanleiding tot roverij gegeven. Deze stof, met verstand gebruikt, schijnt inderdaad generlei zichtbaar effect op de bijen te hebben. Het Frow-mengsel daarentegen veroorzaakt een roverij als niets anders en juist deze roverij is hoofdoorzaak om dit middel niet te gebruiken. Het gebruik van creosoot leidt eveneens tot roverij. Maar naar onze mening is niet de lucht van het Frow-mengsel of van creosoot de aanleiding tot roverij, doch wij houden het er voor dat de dampen van deze stoffen een soort loomheid bij de bijen veroorzaken, die hun natuurlijk instinct: de voorraden te verdedigen, ten zeerste remt. Ofschoon men aanneemt dat het Frow-mengsel en creosoot de volksgeur verdoezelen, hebben deze stoffen toch zeker geen invloed op de kastgeur. Als zij deze invloed wel hadden, dan zou immers zeker geen roverij optreden. Nu deze vraag: waarom weert Isaal en carbolzuur de rovers af en waarom leidt het Frow-mengsel en creosoot tot roverij? Indien de veronderstelling: elke sterke lucht nivelleert de volksgeur, de juiste verklaring was, dan moesten het Frow-mengsel, creosoot, methyl-salicylaat, carbolzuur en Isaal in elk geval ongeveer dezelfde resultaten hebben. Hetgeen evenwel niet het geval is. Zodat, het feit in aanmerking nemend dat de kastgeur absoluut niet door de dampen van het Frow-mengsel of creosoot tenietgedaan wordt, de conclusie voor de hand ligt, dat de kastgeur niet het onderscheidingssteken is, waaraan de bijen elkaar herkennen.

Er is derhalve geen definitief bewijs dat er een zogenaamde volksgeur zou bestaan. En voorwaar: onze waarnemingen en ervaringen — vooral wat het invoeren van koninginnen betreft — wijzen er op dat „volksgeur” niets anders dan een fabeltje is. Het is niet meer dan een theorie, naar voren gebracht als een gemakkelijke en aanvechtbare interpretatie van verschijnselen en reacties van de zijde der bijen, waarvoor men nog steeds geen afdoende verklaring heeft. Wij weten werkelijk niet waardoor de bijen elkaar herkennen. Wij hebben het talloze malen meegemaakt dat — na een koningin ingevoerd te hebben volgens een zekere methode die gebaseerd was op de idee dat een koningin eerst de volksgeur verkregen moest hebben om van aanneming zeker te zijn — de hevigste vechtpartijen

de verwerping door het volk van het gedrag der koningin afhangt. Een pas bevruchte koningin of een onbevruchte koningin, welke door het openen van de kast geschrokken en verontrust is, zal dikwijls ingebald en gedood worden, zelfs al is zij in deze zelfde kast geboren. Het gebeurt maar al te dikwijls dat een aldus opgewonden, onbevruchte of pas bevruchte koningin over de raten zal rennen en daarbij zulk een vijandschap onder de rest van de bewoners veroorzaken, dat zij onmiddellijk aangevallen wordt. Dit gebeurt niet alleen bij het openen van een kast. Het kan ook door elke andere storing optreden — in het bijzonder als een onbevruchte koningin van een uitvlucht thuiskomt — en het is onze mening dat, ofschoon er wel enkele onbevruchte koninginnen tijdens hun uitvluchten door vogels gedood zullen worden, of doordat zij in de verkeerde kasten terecht komen, er veel meer slachtoffers vallen door de opwinding in haar eigen kasten, hetgeen de vijandschap van haar eigen bijen veroorzaakt, wat dan weer het inballen en de dood van de koningin tengevolge heeft. Het inballen in zulke gevallen kan onmogelijk aan de afwezigheid van de „volksgeur” toegeschreven worden, want de onbevruchte of zo juist bevruchte koningin is een deel van het volk en moet noodzakelijkerwijze de „volksgeur” bezitten. Maar „volksgeur”, als het al geen fictie is, heeft niets te maken met het inballen van de koningin. Wij kunnen er van uitgaan dat het aannemen van een koningin bepaald wordt door haar toestand en gedrag.

Wij zullen uitleggen wat wij verstaan onder: „de toestand en het gedrag van de koningin”.

Als een jonge koningin, die reeds enkele weken aan de leg is, ingekooit wordt en dezelfde dag nog in een ander volk vrij gelaten binnen ongeveer 12 uren, dan zal zij zonder mankeren aangenomen worden. Indien deze zelfde koningin niet bevrijd wordt voor de tweede dag, dan loopt zij veel kans aangevallen en ingebald te worden. De reden is dat de koningin niet, of waarschijnlijk niet in legconditie is op de tweede dag, terwijl ze dit wel was op de eerste dag. Hoe langer een koningin opgesloten wordt, des te groter is de kans dat zij niet aangenomen wordt, tenzij de bijen gedurende haar gevangenschap de koningin gevoed hebben door het gazen netje van het kooitje en de koningin derhalve, zodra zij bevrijd wordt, onmiddellijk verder kan gaan met haar gewone bezigheid, nl. eitjes leggen.

(Wordt vervolgd).

DE NEDERLANDSE BIJENWEIDE

HET is ons meermalen op lezingen en cursussen en in de praktijk gebleken, dat bij vele imkers ontstellend weinig kennis aanwezig is van de in Nederland aanwezige flora.

Dit geldt niet alleen het kennen van diverse planten bij naam en in het bijzonder de naam van de bijendrachtplanten, maar meer nog de morphologie (vormleer) en de physiologie (levensleer) om van de anatomie (inwendige bouw), de genetica (erfelijkheidsleer) en systematiek (indeling) in het geheel maar niet te spreken.

Wij betreuren dit, om daardoor de imkers, die het door middel van hun bijen toch van de bloemen moeten hebben, hun bedrijf of liefhebberij slechts minder rendabel kunnen uitoefenen, maar ook, omdat door een betere kennis van de bedoelde wetenschap hun werk meer verdiept en dus mooier zou worden. „Bijen en bloemen” zijn twee woorden, die bij elkander horen. Wij zouden deze twee woorden tot drie willen uitbreiden, nl. tot „imkers, bijen en bloemen” en deze drie-eenheid meer in de belangstelling van onze bijenhouders willen brengen.

Wij willen dat doen door het bespreken van een aantal drachtplanten, die voor bijen en imkers van zeer belangrijke of minder grote betekenis zijn, omdat dit in verband met de bovenstaande titel het voornaamste is en bovendien omdat we uit ervaring weten, dat we dan occasioneel een ongezochte gelegenheid zullen vinden om enigszins dieper in de botanica door te dringen.

Onze bijen, tezamen met vele andere insecten, is een belangrijke taak in de natuur opgedragen. Zij vinden in de bloemen in de vorm van nectar, stuifmeel, suikers, eiwitten, vetten, mineralen en vitamines, die nodig zijn voor hun voeding en worden zo heel natuurlijk en instinctief tot het bezoeken van bloemen aangezet. Ze doen dit onbewust van het feit, dat van dit bloemenbezoek het voortbestaan van vele planten afhangt. Immers juist door het bezoek van de bijen of andere insecten wordt in heel veel gevallen de bestuiving tot stand gebracht en kan de bevruchting worden voltooid.

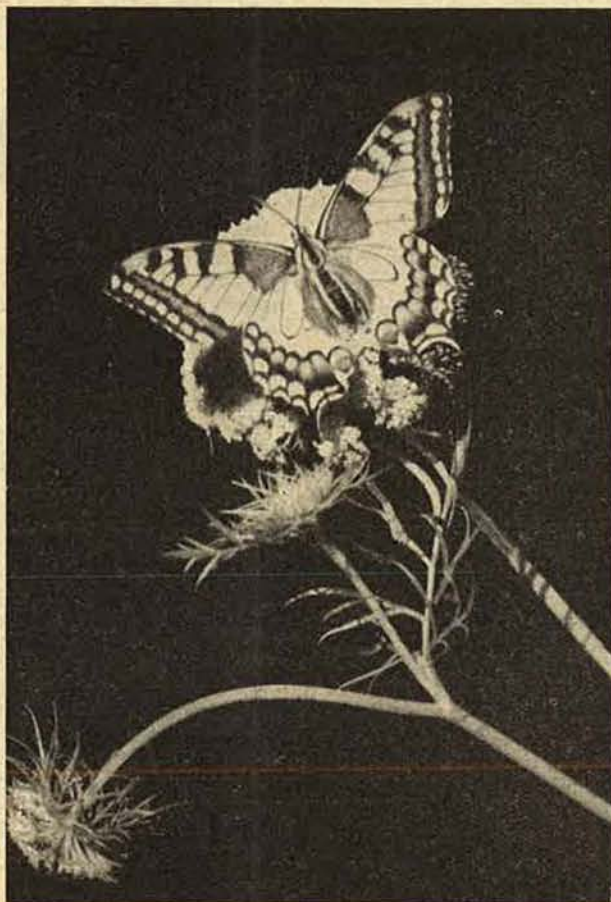
We zullen gelegenheid hebben af en toe te wijzen op de doelmatige inrichting van de bloemen en speciaal van de geslachtelijke organen in deze bloemen, waardoor b.v. de insecten bij hun bezoek onbewust weer „gedwongen” worden de bestuiving te „verzorgen” voor zij zich te goed gaan doen aan de vaak diep weggeborgen nectar.

Tussen bij en bloem bestaat een prachtige twee-eenheid, die zeer effectief samen werkt aan het voort-

bestaan der planten- en insectenwereld en bovendien aan de productie van heel veel voedsel voor mens en dier.

Onze bijen nemen hierbij wel een zeer voorname plaats in, omdat ze reeds vroeg in het voorjaar, terwijl andere insecten nog aan het begin van hun ontwikkeling staan, met duizenden aanwezig zijn, om de bestuiving „ter hand te nemen” en bovendien omdat de bijen bloemvast zijn, d.w.z., dat ze zo lang mogelijk één bloemensoort blijven bezoeken.

Is een bij in de maand Mei, de bloesemmaand van het jaar, begonnen met b.v. een appelbloesem te bevliegen, dan blijft ze appelbloesems bezoeken, zolang er appelbomen bloeien. Enkele uitzonderingen hierop, misschien toevalligerwijze ontstaan, bevestigen deze algemeene erkende regel. Iedereen weet, dat dit voor de bestuiving van het allergrootste belang is. Iedere bloem heeft haar eigen vorm van stuifmeelkorrel en ook al zijn deze nog zo klein en met het blote oog niet duidelijk waar te nemen, toch dragen deze vormen zeer doeltreffend bij tot het in standhouden van zuivere soorten. Dit geldt niet alleen voor de plantenwereld, maar eveneens en misschien nog meer in de dierenwereld. Zeer mooie afbeeldingen van deze stuifmeelkorrelvormen vonden wij in het bijna 200 jaar oude boek, getiteld „Katechismus der Natuur”, door J. F. Martinet; meester der vrije kunsten, doctor in de wijsbegeerte, lid van de Hollandsche en Zeeuwsche Maatschappijen der Wetenschappen te Haarlem en Vlissingen en predikant te Zutphen”, een werk, dat

Ook andere insecten nemen aan de bestuiving deel
Koninginnepage op bloeiende peen

in 6 delen verscheen. Wij bezitten hiervan de 5de druk, die in 1789 bij Johannes Allart te Amsterdam, „met privilegie van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staaten van Holland en Westvriesland”, verscheen. (Wij handhaven hier even de oude spelling).

De meest wonderlijke figuren, zoals de afbeeldingen weergegeven, worden hierbij aangetroffen en deze bewerkstelligen, dat de soorten zuiver blijven. Om het eenvoudig uit te drukken een stuifmeelkorrel dus van b.v. een paardebloem kan geen bevruchting veroorzaken bij een kersenbloesem.

(Wat hier van de bijen gezegd wordt, geldt in genen dele van andere insecten, al is dit overigens niet zo grondig onderzocht. Toch kan men duidelijk in de natuur waarnemen, dat b.v. een wesp achtereenvolgens verschillende bloemen bezoekt en daarna ook wel vruchten aanvreet en zo het voedsel zoekt voor de larven).

J. F. Martinet drukt deze inrichting van de stuif-

mèelkorrels zeer mooi uit in de volgende woorden. „De Schepper houdt de volgende verordening bestendig in acht bij Dieren, Vogelen, Visschen, Insecten en ook bij Bloemen, nl. dat, wanneer men twee vreemden aan elkander huwt, als dan of geene nieuwe soorten voortkomen; of, zo dit al gebeurt, dat ze onvruchtbaar zijn, hetgeen eene andere nieuwe proef der Goddelijke Wijsheid ademt, nademaal Hij daardoor de zeer schadelijke verwarring der Geslachten in de Planten heeft willen beletten”.

Nadien zijn veel belangrijke zaken meer aan het licht gekomen en hebben b.v. begrippen als steriel, fertil en interfertil uit de studeerkamers en proeftuinen hun weg gevonden naar de practijk en heeft men hiermee grote economische voordelen weten te behalen.

Ook deze materie kan af en toe bij de behandeling van de drachtplanten op eenvoudige wijze nader worden belicht.

Echter de kennis omtrent de drachtplanten heeft ook om een andere directe, praktische betekenis, in verband met de mogelijke inzaai en verbouw van planten en gewassen en in sommige gevallen zelfs van nieuwe gewassen. Eveneens is dit het geval met de aanplant van heesters en bomen.

Door de sterk om zich heen grijpende ontginning, die bij de luide schreeuw om cultuurland, eerder toe- dan afneemt, is het een zaak van groot belang, steeds weer aandacht te besteden aan het instandhouden en waar mogelijk de uitbreiding van de Nederlandse bijenweide. Ieder maakt in zijn omgeving mede, dat, vooral bij de tegenwoordige belangrijke woningbouw, die gepaard gaat met de aanleg van lanen en tuintjes, aanplantingen worden verricht, die weinig of geen betekenis hebben voor de bijenweide. Met een kleine

tip of een verzoekschrift echter zijn in heel veel gevallen wonderen te verrichten. Men moet hierbij vooral bedenken, dat b.v. een flinke aanplanting lindebomen van het goede soort, en op de goede grond op den duur een zeer belangrijke nectarbron kan worden voor de imkers in die omgeving. Men denkt hier veelal niet aan en dikwijls is hiervan de oorzaak, dat men te weinig kennis heeft van de diverse drachtbronnen.

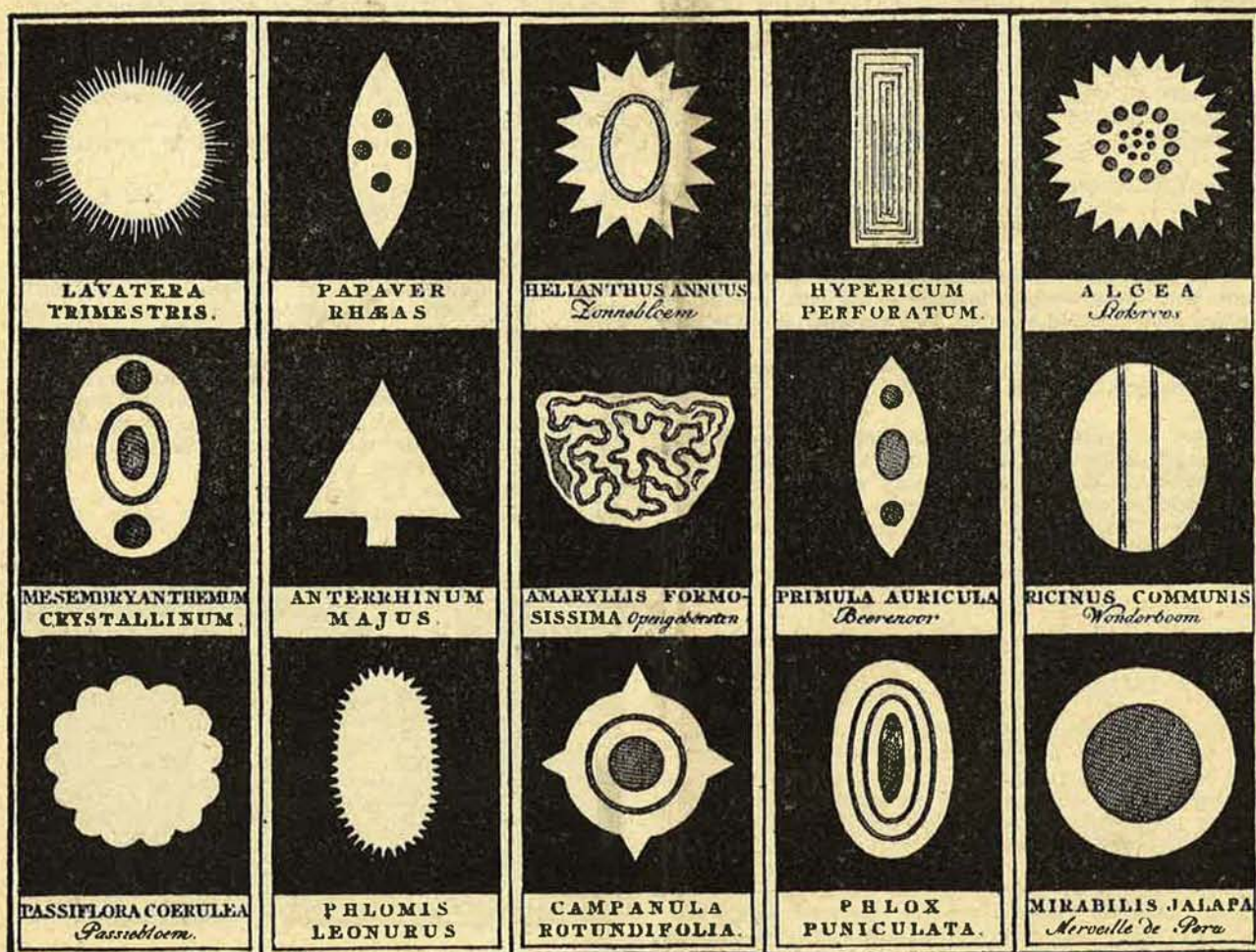
Tenslotte zijn er een aantal streken in ons land, waar in bepaalde perioden van het jaar weinig of geen dracht aanwezig is. Alhoewel deze dracht in vele gevallen nog wel meevalt en de slechte resultaten van een drachtijd dikwijls meer hun oorzaak vinden in de te kleine volken van de imkers en in de verkeerde verhoudingen in de volken tussen thuis- en haalbijen, is het toch ontegenzeggelijk waar, dat reizen met de bijen grote voordelen kan verschaffen.

We kunnen nog verschillende belangrijke andere punten aanwijzen, die wij het beste uitdrukken in de bewoordingen: Temperatuur en dracht; grondsoort en dracht, vochtigheid en dracht, drijfvoer en dracht enz. Iedere imker weet dan, wat wij bedoelen, maar ook, dat op deze terreinen nog heel wat meer economisch kan worden geïmkerd, dan dit tot op heden vaak het geval is.

Er is echter de gelukkige omstandigheid, dat de bijen een nimmer falend instinct bezitten, dat hen leidt op de goede tijden naar de goede planten, onafhankelijk van de kennis van de imkers. Wel kan de imker doeltreffend zijn bijen te hulp komen en hij zal hiervan voldoening ondervinden in regelmatigere en betere oogsten.

Vriezenveen.

J. B. M. VAN DEN BELT.

„De vijftien hier boven genoemde Bloemen stroomen verschillende Figuren van Stuijmeel uit. Elke Bloem behoudt, onveranderlijk, Stuijmeel van gedaante, haar eigen. Hoe verwonderlijk fraai zijn niet alle deeze Figuren”

UIT DE JAAGKIEPS

DE regering der V.S. helpt de Amerikaanse bijenhouders bij de afzet van hun honing, maar ook onze Australische collega's hebben moeilijkheden om van hun grote oogsten af te komen, hetgeen blijkt uit een bericht in de Australasian Beekeeper 1950/4.

De Honing-Raad van de Australische bijenhoudersverenigingen heeft zich met een deputatie tot de Minister van Landbouw gewend om voor de belangen der imkers te pleiten. Uit het adres, dat zij hierbij aan deze Minister overhandigde, het volgende: De honing-productie in dit werelddeel is de laatste jaren zeer toegenomen.

Het gemiddelde over de jaren

1934 tot 1944 was 5851 ton per jaar.

Het gemiddelde over de jaren

van 1946 tot 1948 was 16.344 ton terwijl in 1949 23.652 ton geoogst werden.

Van deze laatste oogst wordt berekend, dat er 10.000 ton voor binnenlands gebruik ad £ 70 per ton nodig was, terwijl de rest naar Engeland ging tegen £ 90 per ton. Doordat dit land veel honing nodig had, nam de productie in Australië toe. Nu Engeland niet zoveel honing meer afneemt, zitten de Australische imkers in nood. Zij vragen thans, dat voor hun honing reclame gemaakt zal worden. In Engeland is het verbruik per persoon en per jaar ongeveer ½ pound, terwijl dit in Australië 3 pound en voor New-Zeeland zelfs 5 pound is. Wanneer het verbruik in Engeland op 3 pound zou komen, zou dit land 65.000 ton honing nodig hebben, waarvan het 56.000 ton zou moeten invoeren.

De V.S. en ook Canada hebben maatregelen genomen om de bijenhouders te helpen. In Argentinië zou nog een voorraad van 20.000 ton zitten. De devaluatie van het Pound schijnt invoer uit dat land in Engeland te verhinderen.

In de V.S. schijnt de laatste tijd raathoning het best verkocht te worden en volgens de A.B.J. 1950/6 gaat men zich daar geheel op de raathoning toeleggen, hetzij in „secties” of in „brokken”. Aan dit product worden hoge eisen gesteld en het kan voorkomen, dat door een onverwachte tegenslag bij een dracht de secties niet voltooid worden. Het verschil in prijs tussen slinger- en raathoning is thans zo groot in Amerika dat het de moeite waard is de bijen honing, vooral dunne honing, die niet zo gewild is, in de kasten te voeren.

Wanneer de juiste maatregelen genomen worden is het mogelijk één volk 200 secties te doen vullen. Opvallend is, dat deze secties spoedig versuikeren, waartegen maatregelen genomen moeten worden. Ook moet men geen honing voeren, die door oververhitting geleden heeft. Verder is een zeer belangrijk punt het gevaar van de verspreiding van het Amerikaans vuilbroed.

De Nieder-österreichische Imker 1950/7 meldt, dat volgens een bericht in La Gazette Apicole honing het eerst in Duitsland als injectie-middel gebruikt zou zijn.

„En als de Duitsers naar verhouding goed het einde van de oorlog en de na-oorlogstijd doorstaan hebben, dan heeft de honing hen daarbij geholpen en wel door het gebruik als geneesmiddel. In Duitsland vindt men in alle apotheken ampullen met een honing-preparaat en talrijke geneesheren schrijven dit geneesmiddel voor”.

Bewezen is, dat honing krachtiger werkt dan druiven-suiker. Bij elke stoornis van een normaal ziekte-verloop kan het preparaat worden toegepast, vooral bij de z.g. Neuro-vegetatieve storingen. Hier is het minder medicijn dan versterkend voedsel, dat direct in het

bloed overgaat en het organisme ten goede komt. Maar door injectie werkt het zekerder, daar het op deze wijze onvoorwaardelijk verdragen wordt. De honing bewerkt, dat vet en eiwit, die van zo'n groot belang zijn, beter door het lichaam verteerd worden. Het preparaat is van belang bij lever- en galpatiënten, verder heeft het uitwerking op het hart, zelfs bij Angina pectoris (hartkramp). Het is goed bij levensmiddelen-vergiftiging, bij huidziekten en als voorbereiding bij operatief ingrijpen. Het inspuiten is zeer versterkend na ziekte, bij bloedarmoede en infectieziekten en werkt zeer spoedig.

Het Engelse tijdschrift Bee-craft heeft een rubriek: Lezers-forum. In het Mei-nummer van dit jaar komt het volgende voor:

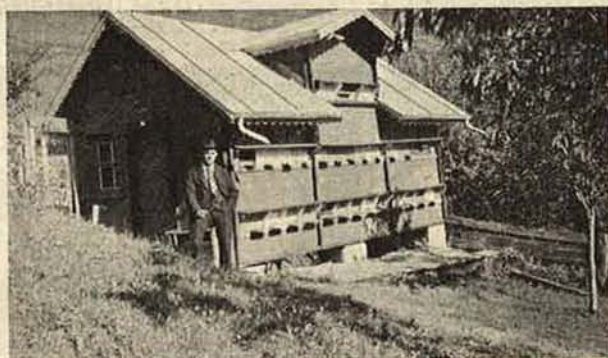
Verleden jaar Juni gaf ik aan 160 volken Hollandse bijen zuivere Italiaanse moeren. Het toevoegen vond plaats met de verzendkooitjes, waarvan de opening met borstplaat was afgesloten. Bij het nazien bleek, dat kast na kast van een nieuwe moer voorzien was. Bij één kast was er iets bijzonders; na 22 dagen was de borstplaat nog niet verwijderd en de moer nog in het kooitje. Uiterlijk was alles met het volk in orde. Het kooitje werd uit het volk genomen, hieraan zat een troepje bijen, één hiervan droeg een eitje. De koningin was springlevend, maar de begeleidende bijen waren dood. Dat een bij een eitje zou dragen, zoals een mier een pop, was haast niet te geloven. Een onderzoek werd ingesteld in de onderste broedkamer. Temidden van een troep donkere Hollandse bijen liepen enige jonge schitterend gekleurde bijen, welke hoogstens een paar uur geleden uit de cellen gekropen waren, terwijl nog meerdere Italiaanse bijen hiermede bezig waren.

Waarom de moer niet bevrijd werd is moeilijk te begrijpen.

De in de cellen geplaatste eitjes waren uiterst onregelmatig geplaatst, er was geen uniformiteit, zoals bij een koningin, die de eitjes vlug achter elkander legt. In het zelfde blad deelt, in de rubriek Postbag (postzak), een bijenhoudster de volgende belevenissen mede. Zij heeft een observatiekast, waarvan de bijenvlucht langs een voederkastje voor vogels ging. Op een mooie lentedag zag zij, dat een meesje, dat zich daar zat te zonnen, door een thuiskomende bij werd aangevallen, waarbij deze een uitval naar de kop van de vogel deed. Het meesje schudde zijn kopje, de bij vloog in een cirkel rond en hernieuwde de aanval. De mees vloog weg!

Waarom at zij de bij niet op?

De volgende dag had deze dame een ander merk-

Bijenstal van een dorpsonderwijzer in Graubündenland.

waardig geval. Zij ging haar fles melk halen, het carton afsluitsel was door de mezen verwijderd, hetgeen deze vogels wel vaker deden, maar in plaats dat de meesjes van de room snoepten waren het twee bijen.

Houden bijen van melk, vraagt onze Engelse collega.

Modern Beekeeping 1950/4 heeft een afbeelding van een wapen van Iwan de Derde van Rusland. Dit wapen is van 1453 en vertoont de dubbelkoppige Russische adelaar en een bijenkorf van stro, welke veel op de hedendaagse Hollandse korf lijkt, het vlieggat zit onderaan en de korf is bedekt met een muts van stro, welke aan die der Franse korven doet denken.

In de buitenlandse tijdschriften vindt men steeds veel chemische middelen voor verschillende werkzaamheden. In de N.W. Deutsche Imkerzeitung 1950 6/7, schrijft een imker over zijn ondervinding met Jacutin-rooktabletten, welke gebruikt worden bij het bestrijden van de wasmot.

In September 1949 had hij zijn reserve-raten in een dichte kist met deze tabletten behandeld. De raten werden gedurende de winter meermalen nagezien. In Mei 1950 kregen 5 volken van de behandelde raten, gevolg: alle 5 volken dood. Het vergift werkte dus na 8 maanden, gedurende welke de raten meermalen uit de kist waren geweest, nog dodelijk.

Volgens een chemische fabriek zou de werkzame stof van deze tabletten Hexachlorocyclohexan (dat is het bekende 666) zijn, dat zeer intensief door het was wordt vastgehouden. Deze fabriek is thans bezig een preparaat samen te stellen, waarmee de raten weer gezuiverd kunnen worden. (Jékavé prefereert toch maar gewone brandende zwavel).

Op de Imkersdag in Dordrecht sprak Dr. Minderhoud over zijn reis naar Zwitserland en vertelde iets over de bijenstallen aldaar.

Hierbij een foto, die ik jaren geleden bij een verblijf in Zwitserland maakte. Het is een bijenhuis van de dorpsonderwijzer in een klein dorp in Graubünden-land. Hoewel deze huisjes in onze ogen zeer lucratief zijn was de bijenteelt dat in deze streek niet en was het jaar van mijn bezoek weer een heel slecht jaar, zodat de onderwijzer zijn bijen suiker had gevoerd, om toch iets voor zijn kinderen te kunnen slingeren.

Jékavé.

Bijenteelt rendabel?

In de vooroorlogse jaren ging het slecht met de imkerij. Hoe gaat het nu? Voor de oorlog kostte de suiker per kg 6 cent en de honingprijs was 24 cent per halve kg m.a.w. voor 1 pond honing 4 kg suiker. Wat is nu de honingprijs? Suiker is 44 cent; 4 kg suiker f 1.76. Als nu de honing dus f 1.76 per pond kost, is het net zo beroerd als voor de oorlog. Daar de honing echter nog niet de helft van genoemde prijs kost, is de rendabiliteit van de bijenteelt ruim dubbel zo slecht als voor de oorlog. Moet hier ook iets gebeuren?

Babberich.

G. MEIJER

De heer Meijer, die voorzitter is van de Honingcommissie, ingesteld door de Bedrijfsraad, stelt een vraag, maar geeft geen antwoord. Mogen we zijn antwoord voor het volgende nummer tegemoet zien?

Overigens zijn er meer factoren, die het al dan niet rendabel zijn van de bijenteelt beïnvloeden.

RED.

Esdoorn.

De Esdoorn

De planttijd breekt weer aan en menig afdelingsbestuur zal eerstdaags een verzoek richten aan Rijks-, Gemeente- en Provinciale instanties enz., tot aanplant van nectar- en stuifmeelgevende bomen, heesters, bloemen en planten.

De woningbouw, de wederopbouw schrijdt geleidelijk voort. Tal van nieuwe straten, pleinen, wegen, nieuwe wijken, ja zelfs geheel nieuwe stads- en dorpsgedeelten ontstaan er naast rondwegen voor het snelverkeer. Overal in het land wordt thans meer dan ooit troffel en hamer gehanteerd. Heimachines puffen, betonmolens draaien, graafmachines en elevatoren verrichten hun werk, lieren spannen en ontspannen zich, het lied der wederopbouw klinkt allereerst. Laten wij thans ons steentje bijdragen waar het betreft de wederopbouw der bijenweide, ieder in zijn eigen plaats en omgeving! De tijd is daar. Thans gezamenlijk aan het werk.

Tal van fraaie bomen zijn er, die niet alleen bijdragen tot verhoging van het landschaps- en stedelijk schoon, doch óók als nectar- en stuifmeelbronnen voor onze bijen van het grootste belang zijn. Voeg bij Uw aanvraag steeds een lijst, waarop bomen, heesters, bloemen en planten met name genoemd worden¹⁾. Thans zou ik de aandacht eens willen vestigen op de esdoorn (*Acer pseudoplatanus*); een boom reeds in de grijze oudheid o.a. bij de Egyptische Pharaos geliefd om zijn overvloedige nectarstroom.

De esdoorn heeft tegenoverstaande, langgesteelde, handlobbige lang toegespitste blaren. Gedurende de bloeitijd Mei-Juni, pronkt deze boom met tal van fraai afhangende grote en kleine bloemtrossen, die tegelijk met de blaren verschijnen. Elke tros bestaat uit ongeveer vijf en twintig bloempjes. De bloemen zijn tweeslachtig. Elke complete bloem bestaat uit tien of minder afzonderlijke kelk- en kroonblaadjes, acht meeldraden plus stamper met 2 stempels. Alle bloemen, tot zelfs die in de meest verborgen hoekjes, worden door de bijen bezocht en dan is het een gestadig af- en aanvliegen tot zelfs na zonsondergang, op het einde van een warme dag.

In het land van Dordogne (Frankrijk) waar deze boom veel voorkomt, was de nectarvloed van de Esdoorn wederom buitengewoon.

Borne.

BERN. EEKMAN.

¹⁾ Circulaires gratis verkrijgbaar: Bijenhuis Wageningen. Red.

Vraag 53, Augustusnummer: Geneesmiddel tegen bijensteeken.

De verschijnselen die R. S. te U. beschrijft zijn zeer ernstig en wijzen inderdaad op een (sterke) allergische reactie.

De enige juiste oplossing is onmiddellijk de bijen opruimen, om iedere mogelijkheid tot het krijgen van bijensteeken te verkleinen.

Thephorine zal wel een handelsnaam zijn voor een anti-histaminium, welke praeparaten ook hier te lande gemaakt worden (en afgeleverd op recept).

Mocht zich onverhoopt weer eens een geval voordoen: waarschuw uw arts, deze zal de juiste maatregelen treffen.

Gebruikt deze praeparaten niet op eigen initiatief, ze zijn, ook al door andere bestanddelen, gevaarlijk en gebonden aan juiste indicatie en dosering.

Alphen a. d. Rijn.

B. OSKAM. med. stud.

Naar aanleiding van vraag no. 53, van de Vragenrubriek in het Maandschrift voor Bijenteelt, zou ik het volgende willen mededelen: Sinds mijn 12e jaar was ik overgevoelig voor bijensteeken, met precies dezelfde verschijnselen, die de steller van deze vraag beschreef. Reeds van één enkele steek zware hartkloppingen, zwelling, uitslag over het gehele lichaam, benauwdheid, enz. Een toestand, die ongeveer een kwartier aanhoudt. In 1947 ben ik ten einde raad, omdat ik het bijenhouden niet kon laten, naar de huisarts gestapt, die, na consult, besloot, me met verdunningen van bijengift in te spuiten, 12 dagen achtereens met 1 cm³ per keer. Te beginnen met een verdunning van 1 op 1.000.000, vervolgens 1 op 500.000, 1 op 100.000, 1 op 50.000 enz. tot 1 op 5 toe. Daarna de raad, me elke dag een paar keer te laten steken. En met uitstekend resultaat. Thans heb ik er absoluut geen last meer van, op een enkele uitzondering na, toen ik zo'n 25 steken tegelijk opliep. Ik hoop de vragensteller met deze inlichting van dienst te zijn geweest.

Assen.

J. KOOLHAAS.

In verband met vraag 53 deel ik U mede, dat Thephorine een bekend anti-histaminepreparaat is van de fa. Hoffmann-La Roche te Bazel en in iedere Nederlandse apotheek op doktersvoorschrift te verkrijgen.

Den Haag.

J. v. d. WOUDE.

— Wat is je beroep?

— Ik moet die stomme imkers leren hoe ze met hun bijen moeten omgaan!

(„Bitidningen”)

Vraag 47, Juli-nummer: Dood voorjaarsvolk.

De conclusie van de Rijksseruminrichting kan zeer zeker juist zijn, dat loodvergiftiging de oorzaak is van de dode bijen. Normaal wordt loodarsenaat gespoten in de boomgaarden na de bloei tegen o.a. het Fruitmotje - Carpocapsa-Pomonella. Het komt echter voor, dat loodarsenaat gespoten wordt vóór de bloei tegen vretende insecten, zoals b.v. de larve van de Wintervlinder, de zgn. trekmaed of andere vretende insecten. Tegen deze zgn. trekmaed behoeft echter alleen gespoten te worden als de winterbestrijding gefaald heeft of niet goed uitgevoerd is. U ziet dus dat loodvergiftiging vlak voor de bloei inderdaad mogelijk kan zijn.

Bunnik.

C. PATER Jzn.

MEN ZEGT...

dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten een congres heeft gehouden in Arnhem;

dat het Bijenhuis de congressisten een flaconnetje honing heeft aangeboden;

dat bij elk flaconnetje een circulaire was gevoegd en dat het geheel gewikkeld was in een keurig cellophaantje;

dat de circulaire niet alleen het gebruik van Nederlandse bijenhoning propageerde, doch ook de aandacht vestigde op het belang van verbetering der bijenweide;

dat de circulaire zelfs een lijst van honinggevende gewassen bevatte;

dat het Bijenhuis hiermede het pad geëffend heeft voor de afdelingen, die bij haar gemeentebesturen de aanplant van honinggevende gewassen gaan bepleiten;

dat de imkers alleen die gewassen moeten aanbevelen, die op de grond, waar geplant zal worden, goed willen groeien en waarvan bekend is dat die gewassen aldaar „honingen”;

dat zij zorgvuldig moeten uitzoeken, welke aanplant in hun omgeving van belang is;

dat het bijvoorbeeld geen zin heeft de aanplant te vragen van gewassen, die tijdens een bestaande hoofddracht bloeien;

dat ook het aanplanten van gewassen, die bloeien als de bijen van de meeste leden op reis zijn, geen nut heeft;

dat in bepaalde streken het aanplanten van stuifmeelgewassen de voorkeur verdient boven het aanplanten van honinggevende gewassen;

dat het geven van een algemeen advies voor het gehele land, of zelfs voor een bepaalde gemeente, geen zin heeft;

dat immers zelfs voor plaatsen, die enkele kilometers van elkaar verwijderd liggen, de omstandigheden hemelsbreed kunnen verschillen;

dat elke afdeling een permanente commissie voor de bijenweide zal benoemen, die het vraagstuk voor de gehele afdeling bestudeert;

dat deze commissies voor elke straat, weg, park, polderweg, stichtingstuin enz., die voor beplanting in aanmerking komt, de mensen, die hierover zeggenschap hebben, persoonlijk zullen bezoeken;

dat zij niet zullen rusten, voordat de voor de bijen gewenste bepanting is aangebracht;

dat de imkers in de komende maanden even hard zullen zwoegen voor verbetering van de bijenweide als de bijen zwoegen op de heide op de dag, waarop dit geschreven is door

LUISTERVINK.

INGEZONDEN STUKKEN

Geachte Redactie.

Met verbazing lees ik in het Maandschrift het schrijven van professor Veldzicht. De aanleiding van mijn opmerkingen is, dat wij allen onbewust te werk gaan met onze bijen. Ik voor mij echter denk alles zoveel mogelijk bewust te doen, maar mijn opmerkingen schijnen niet in de smaak te vallen van professor Veldzicht. Ik geef toe, dat ik een beetje de spot drijf, maar is dat zo erg? Het was toch niet persoonlijk en mogen wij niet meer lachen?

Waar het op aankomt, heb ik juist Gerstung het woord gegeven en kan ik het nu helpen, dat het antwoord van Jan Sluis de uitwerking had van een atoombom, waardoor als het ware zijn gehele theorie werd weggevaagd? Is dat mijn schuld? Nu spreekt professor Veldzicht van mijn vriend Meunier, maar als hij geen critieken kan verdragen, is hij mijn vriend niet. Nu de opmerkingen aan mijn adres. Ik zeg, dat de theorie van Gerstung nooit waar is geweest, nu niet en nooit niet. Professor Veldzicht wil mij nu een lesje geven. Och arme, laten wij dat eens omdraaien en laat ik U zeggen, dat de zwermverhinderer niets met de theorie van Gerstung heeft te maken. Zij is trouwens al zeer oud. De hoofdvraag bij Gerstung was: waarom

zwermen de bijen? Dat trachtte hij aan te tonen door zijn voedseltheorie. In 1922 had ik een jaar of twee 3 bijenvolken, dus ik was nog een kruk. Toch waagde ik het van mening te verschillen met Gerstung, een man die dikke boeken had geschreven. Ik waagde dat, omdat zijn theorie in strijd was met de logica. Ik zal twee van mijn argumenten even herhalen. Ik merkte op dat bij de zwangerschap van het zoogdier er iets is aan vooraf gegaan en dat is de bevruchting. Het eerste eitje dat de koningin in het voorjaar legt, achtte ik de bevruchting van het bijenvolk; het bijenvolk gedacht als een individu dus als een eenheid. (Bedoeld schrijven staat in het Maandschrift van de heer Beil.) De heer Gerstung antwoordde als men geen betere argumenten had, hield hij vast aan zijn theorie en nu moest Gerstung mij eigenlijk dankbaar zijn voor mijn opmerking, want het is toch het eerste eitje dat het bijenvolk tot de hoogste graad van zwangerschap voerde, toen baarde, dat is zwermen en nu herhaal ik iets, dat ik al meer gezegd heb: het doel van alle leven is het instandhouden van de soort en het zwermen der bijen heeft geen ander doel. Ik zou dat met interessante en sprekende feiten kunnen aantonen. Nu de vraag (wie hem beantwoordt is mij onverschillig) hoe kunnen de bijen hun soort in stand houden zonder te zwermen. De bijen gedacht als levende in de vrije natuur.

Santpoort.

MEUNIER.

Vragenrubriek

Nieuwe vragen zenden aan:

G. J. Lankkamp, Bathmen.

Antwoorden voor de rubriek „De lezer antwoordt...” aan: Bijenhuis, Wageningen.

Vraag 59: Een korfvolk zou ik willen uitdrijven en in een kast plaatsen op uitgebouwde ramen om in te winteren. Zou dat nu nog gaan, d.w.z. zullen de bijen nog overlopen?

H. R. B. te Z.

Antwoord: Zoals U voorlopig reeds per brief is gemeld, zullen de bijen zich in deze tijd van het jaar moeilijk uit de korf laten jagen. In het najaar is de zekere weg voor overbrenging van zulk een volk: de korf afsalpeteren. Wie dat ééns goed heeft gedaan zal bemerken, dat het volk er niet het minste van lijdt, hoewel het tegendeel wel eens bevreemd wordt.

Raadplegen van een goed bijenboek of van een imker, die dit werk kent, is in uw geval nuttig, tenzij u weet, hoe u moet salpeteren.

L.

Vraag 60. Ik bezit nu 5 Simplex-kasten met twee broedkamers plus een honingkamer. Nu wilde ik de volgende methode toepassen: Omstreeks 25 tot 30 Mei als de moerdoppen belegd zijn, of soms eerder, wilde ik de oude moeder plus het raampje waarop zij loopt, in de bovenste bak hangen met 9 vellen kunstraat. Dan alle doppen weghalen op één na. De jonge moeder gewoon uit laten lopen en laten bevruchten. Dan krijg ik 2 moeren in één volk. Drie weken voor de heidedracht de oude verwijderen. Nu is mijn vraag: is er geen kans, dat de jonge moeder gaat zwermen, of is dat

uitgesloten? Gaarne zou ik vernemen of deze methode goed is of dat er nog een andere en betere is? Er komt een rooster tussen de broedkamers.

M. G. te A.

Antwoord: Alles kan geprobeerd worden, maar met de tegennatuurlijke methode van 2 moeren in één volk loopt het vaak mis. Ik zou liever met de twee broedkamers op de door U aangegeven tijd de omhang-methode toepassen en zo nodig een afleggetje maken om een jonge moeder te fokken. Bij goede dracht krijgt U dan in de bovenste broedkamer honing en misschien zelfs in een honingkamer daarboven.

Omstreeks 20 Juni moet U dan de oude moeder opruimen en vervangen door een jonge. U heeft dan voor de heidedracht weer een flink aantal haalbijen.

L.

Vraag 61. Gaarne zou ik weten, hoe het staat met het honinghalen op de hei na een onweersbui. Is de hei dan voor een dag of een paar dagen ongeschikt of voor het hele seizoen?

J. H. v. E. te B.

Antwoord: Alleen na een te laag dalen van de temperatuur of blijvend buig weer na het onweer zal voor kortere of langere tijd de honingdracht stil staan of verminderen. Het onweer zelf heeft hierop geen invloed.

L.

Vraag 62: Ik kocht verleden jaar Juli een volk in korf. Ik wist niets van bijen af dan wat ik op school geleerd had en ben intussen een groot liefhebber geworden. Wat voor volk het was, oude stok, zwerm of nazwerm, weet ik nog niet. Ik ben de bijen gaan voeren, ze zijn goed de winter doorgekomen, daarna weer

gevoerd en het is een reuzevolk geworden, maar het heeft niet gezwerm. Er werden wel darren en in Juli moerdoppen aangezet, maar nimmer zag ik verzegelde moerdoppen. Daar 't laat werd en ik geen zwerm verspelen wilde (ik ben overdag nooit thuis), heb ik een jager gemaakt; nagenoeg alle bijen overgejaagd, geen moeder gezien, ook geen eitjes op zwarte doek. Ik was dus ongerust of de moeder wel meeg gekomen was. Ik heb de jager in een kast laten lopen op 10 ramen half kunst-raat en op de stand gezet. Alle vlieg-bijen gingen terug naar de oude korf; ik heb de kast geregeld bijgevoerd, ze vliegen en halen goed. Nu, bij warm weer, vanmorgen geweldig voorspel van korf en kast. De kast heeft de darren verdreven en er liggen veel dode darren onder de korf. Er is steeds geweldige bedrijvigheid bij korf en kast. Ik heb nog steeds geen honing afgenomen.

Nu enige vragen: Zouden beide volken moergoed zijn? De korf is stomp uitgebouwd tot bijna onderaan (groot model, korf van eigen maaksel waarschijnlijk). Zover ik zien kan zijn alle raten leeg. Ik heb trouwens nooit gevulde verzegelde raten in de korf gezien. In de kast durf ik niet rommelen, of is dat geen bezwaar? Welke tijd is het beste voor eventuele inspectie? Mag ik dan alle raampjes uithalen? Er zitten trossen bijen aan. Soms zitten 5 à 6 bijen op één bij en soms valt het hele troepje op de grond. Wat betekent dat? (Waargenomen bij korf en kast). Heeft een bij met stuifmeelklompjes ook honing bij zich? Of zijn er aparte stuifmeel- en honinghaalsters? Bij mijn bijen zijn er met gele ringen, maar ook gladde zwarte bijen. Wat is het verschil?

Ik wil de korf op een kast plaatsen. Wanneer moet dat, nu, of wanneer ze niet meer vliegen? Moet ik dan het vlieggaat van de korf dicht

maken? Moet ik ramen met kunst-
raat geven? H. B. te M.

Antwoord: Dat kast en korf de dar-
ren verdreven is een vrij zeker be-
wijs, dat ze een goede moeder hebben.
Zonder bezwaar kunt U in uw kast
gaan „rommelen”, mits dit rustig
geschiedt. Dan ziet U meteen, zoals
U reeds per briefkaart gemeld is, of
er honing uit te oogsten is. Een er-
varen imker even te hulp roepen als
't kan. Die zegt U dan, de korf op-
beurend, wel of daar ook wat uit te
halen valt. Uit de kast kunt U zon-
der bezwaar om beurten alle raamp-
jes nazien. Bijen, die één bij aanval-
len, hebben een rover te pakken, die
uit uw korf of kast wil stelen. Bijen
halen honing of stuifmeel of beide
tegelijk. De gele ringen op uw bijen
zijn een kruisingsproduct. Een korf
wordt in 't voorjaar op een kast ge-
plaatst. Ze dient dan als honing-
kamer, nadat het volk, gedwongen
of uit vrije wil, naar de kast is ver-
huisd. Het vliegt van de korf
wordt dan gesloten. Uitgebouwde
ramen of ramen met kunstraat ge-
bruiken en als de moeder in de kast
is, daarop een rooster leggen. L.

Vraag 63: Ik heb zelf een slinger
gemaakt in de vorm van de twee-

raams slinger van f 42.50 met V-
snaar-aandrijving. Nu heb ik de
moeilijkheid, dat de honing er niet
best uit wil. Graag zou ik hier spoed-
ig iets over horen. Ik heb hem zo
gebouwd, dat, als de slinger stil
staat, de ramen precies in het mid-
den van de slinger zijn, dus niet
langs de zijwanden, is dat wel goed?
H. J. A. te O.

Antwoord: De bedoelde slinger is
vermoedelijk van het Bijenhuis. Wie
helpt de heer A. aan een antwoord?
Ik ken deze slinger niet. L.

Als U de ramen zo dicht mogelijk
langs de binnenwand van de slinger-
ketel laat draaien, net als bij de
„Amateurslinter”, die U als voor-
beeld diende, hebt U succes.

Red.

Vraag 64:

- Is de hoeveelheid stuifmeel, die
binnengebracht wordt, even-
redig aan de hoeveelheid honing,
die binnenkomt?
- Blijven open- en gesloten broed
nog goed na het slingeren? Als
men salpeter, wordt het broed
daardoor dan gedood?
- Kunt U mij helpen aan een re-
cept voor het vervaardigen van

wrijfwas uit zuivere bijenwas?

- Ik heb gehoord, dat propolis tij-
dens de oorlog ijverig verzameld
en verkocht werd. Waarvoor
werd dit gebruikt?
- Ik heb twee jaar bijen en heb er
nog geen druppel honing van ge-
oogst. Waar kan dat aan liggen,
aan de bijen, aan het weer of
aan mijzelf? J. F. te M.

Antwoord:

- Neen, het zou, ondanks rijke
stuifmeeldracht, zelfs mogelijk
zijn, dat de bijen gebrek aan ho-
ning hebben. Verhouding van
stuifmeel en honing hangt van de
drachtplanten en het weer af,
maar ook van de verhouding tus-
sen oude en jonge bijen. De jonge
zijn de echte stuifmeelverzame-
laars.
- Open broed mag niet geslingerd
worden.
- Zuivere was oplossen in terpen-
tijn tot de verlangde dikte.
- Wie kan vrager inlichten?
- Aan één van deze drie kan 't lig-
gen, maar ook wel aan alle drie.
Maak U echter geen zorgen, want
misogosten komen in de bijen-
teelt wel eens jaren achtereen
voor. L.

Afdelingsberichten

De heer en mevrouw Hotz-Pfeiffer
uit Minusio, Tessin, bij de bijen op
de heide te Terlet. Ze kwamen speci-
aal om de korfteelt te bestuderen.
Op de terugreis woei de stuurhut
van de boot, waarmee ze naar Bazel
gingen! De meegebrachte ronde korf
staat thans ergens in de wijngaard
van het echtpaar in Tessin. Op de
foto: een bekend Dinxperlo's imker
laat de gasten een boogkorf zien.

Groep Graafschap en Lijmers

Gedurende de heidedracht maakte
onze groep een excursie naar de
Peel, die voor velen onzer leden nog
onbekend was. Uit alle plaatsen van
de Achterhoek en Lijmers kwamen
de bussen in Arnhem en werd geza-
menlijk van hieruit de tocht onder-
nomen. Precies 150 personen profi-
teerden van deze mooie tocht door
het schone Brabantse landschap. In
Overloon werd het Oorlogsmuseum
bezoekt om daarna dwars door de
Peel van America naar Deurne te
rijden. In 's-Hertogenbosch werd
1½ uur gepauzeerd. Om 9 uur in
Arnhem gearriveerd werd van de
mooie verlichting en van Parijs in
Arnhem genoten, waarna allen zeer
voldaan huiswaarts keerden.

Zaterdag 2 September hield onze
Groep een vergadering in het Hotel
van een medelid de Heer Ras. De
ontworpen Groepsbijenkast werd ge-
demonstreerd en een uitvoerige toe-
lichting hierop gegeven. Het is een
24-raams kast met achterbehande-
ling en goedkope doch degelijke uit-
voering. Gestelde vragen werden
uitvoerig behandeld. Besloten werd
de drie filmvertoningen te houden
in de plaatsen Winterswijk, Doetin-
chem en Angerlo. De voorzitter
houdt een inleiding over het ver-
goeden van oorlogsschade aan Bijen-
volken en toebehoren door de
Schade-Enquête-Commissie en door
Rijksdienst-Landbouwherstel. De
vraag, wat moet worden gedaan om
de verliezen in de Bijenteelt zoveel
mogelijk te verkleinen? werd breed-
voerig besproken. Lagere suikerprijs
en/of hogere honingsprijs! De voor-
zitter deelt mede, dat de Commissie
tot verbetering der Honighandel,

waarvan hij voorzitter is, tot heden
nog niets heeft bereikt. Na een ge-
zellige rondvraag werd deze goed
bezochte vergadering gesloten.

Leeuwarden en O.

Met groot leedwezen geven
wij kennis van het overlijden
van ons hooggeacht lid,

de Heer
SIJBE MEIJER

welke op 12 September 1950
op 77-jarige leeftijd te Oud-
kerk is overleden.

Meijer had een ruime blik en
was hulpvaardig als mens en
imker. Als deelnemer aan ex-
cursies en trouwe vergade-
ringbezoeker zullen we hem
als „imkervriend” node mis-
sen.

Hij ruste in vrede.

Namens de afdeling
Leeuwarden en Omstreken
TJ. STIENSTRA, Secr.

Inhoud:

Voor Beginners	149
Uit voorbijgaten	150
Propaganda voor de Bijen- teelt, nog mogelijk?	151
Nog eenmaal „De Mijlpaal 1950”	152
Bedrijfsraad	153
Brieven uit de Honinghof Het invoeren van Koningin- nen	156-157
De Nederlandse Bijenweide ...	158
Uit de Jaagkops	160
De Esdoorn	161
De Lezer schrijft	162
Ingezonden Stukken	163
Vragenrubriek	163
Afdelingsberichten	164

UW EIGEN WAS OP
UW EIGEN MEUBELS

Hoogglanswas

bereid uit de edelste wassen

Verkoopprijs per halfpounds honingflacon (bruin en lichtgeel)

f 0.70

Wij willen gaarne, dat U met dit nieuwe product van het Bijenhuis kennis maakt. Daarom tot 1 Jan. 1951 voor onze afnemers, die tegelijk met andere artikelen bestellen:

SLECHTS f 0.50

UW VROUW ZAL TEVREDEN ZIJN

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

SPEURBIJTJES

TE KOOP: 5 goed bevolkte kasten, 1 korf. Alles met uitgebouwde raten. Simplex-maat. G. SMITS, Delfstrahuizen 29 (Fr.)

TE KOOP: 15 beste gebruikte complete 12 raams boogkorven, tegen elk aannemelijk bod. Levering ongefrankeerd. W. J. HARTSTRA, Bijenstand Hartelust, Jubbega (Fr.)

AFD. SMILDE wil bij inschrijving verkopen: 100 korven en 200 kg Heideslinterhoning. Brieven vóór 14 October aan J. Blomsma, Witterweg 52, Bovensmilde.

TE KOOP tegen elk billijk bod: 4 kasten Bijen (goed bevolkt) waarvan 3 kasten zo goed als nieuw, met een oude Simplexkist. Behoorlijk honing gehaald. Te zien elke dag. Gereedschap enz. F. H. DE HAAN, Stukkenlaan 5, post Naarden.

TE KOOP: 100 tal Hollandse, Franse, Engelse en Duitse boeken over Bijenteelt. Samen een zeer mooie bibliotheek. Liefst in één koop. Te bevragen: Vaartweg 36, Hilversum.

TE KOOP: 6 r. Eng. Bijenkastjes à f 2.60; 15 Bevruchtungskastjes; Kunstraat in alle maten. Honing- en Waszemerij De Gelderse Bijenstand „ARKADIA”, Lochem, Telefoon 827.

WIJ KOPEN: Raat-, Slinger- en Pershoning; Ruwe en zuivere Bijenwas; Propolis in elke hoeveelheid. Honing- en Waszemerij; Chem. Industrie „GELBY” ARKADIA te Lochem, Telefoon 827.

HONING TE KOOP GEVRAAGD, alleen prima kwaliteit Zomerhoning, Heidehoning en Raathoning. Hoogste dagprijzen, contante betaling. Zendt ons Uw monster, wij zenden ons bod. Bijenstand DE KOERSHOF, Diepenveen, Tel. 337 (K 6709).

GEVRAAGD: 25 pond Heide-, Koolzaad-, Linde- of Klaverhoning en Raathoning. A. BOER, Postbus 47, Overschie.

TE KOOP GEVRAAGD elk kwantum 1e soort Slinger- en Raathoning. Prijsopgave, liefst met monster. Contante betaling. „Bijenstand Marja”, H. STEENBRUGGEN, Zw.weg 203, Deventer.

GEVRAAGD: een partij gebr. Bijenkasten (event. bev.) B. C. JONGEJANS, Burgem. Prinslaan 45, Ede.

Smokkel Uw vrouw

dit verlanglijstje in handen. Wie weet, wat de goede Sint dan doet

Het Leven der Bijen. — Dr. Ir. A. Minderhoud. — Het geliefde boek van onze Rijksbijenteeltconsulent uitgegeven door de Vereniging en tegen kostprijs beschikbaar. Laatste druk. Franco f 1.50

Het Kleine Bijenboek. — Joh. A. Joustra. Geen theorie, maar de practijk van het bijenhouden voor beginners en enigszins gevorderden. Franco f 2.90

Bijenteelt. — A. S. Planting. — Een zeer praktische handleiding door het hoofd der Tuinbouwschool te Paterswolde; 4e druk. Franco f 1.20

Bijenteelt. — J. v. d. Belt. — Een praktische handleiding voor de practijk en voor cursussen, 2e druk, franco f 2.25

Bijenteelt. — S. Cancrinus. — Een eenvoudige handleiding, speciaal voor imkers in de zandstreken; 2e druk. f 1.75

Handboek der moderne Bijenteelt. — Joh. W. Schotman. — De moderne bijenteelt-encyclopaedie. U slaat het verlangde onderwerp meteen op. 751 bladzijden, talloze foto's en tekeningen en bovendien nog 15 werktekeningen. 3e druk. Gebonden. Franco f 17.50

Bijen en Bijenhouden. — J. G. de Roe-ver. — Een met enthousiasme geschreven boek voor vakman en leek. Gebonden. Franco. f 16.50

Koninginneteelt. — J. H. Wigersma. — Een handleiding voor de practijk van dit interessante onderdeel der bijenteelt, franco f 1.50

Bijenveredeling. — Dr. J. de Wilde. — Bevat de wetenschappelijke grondslagen van de koninginneteelt. Franco slechts f 1.—

Honing. — G. J. Lankkamp. — Een brochure over honing, geschreven door de redacteur onzer vragenrubriek. 2e druk, franco f 0.40

Het Leven der Bijen. — Maurice Maeterlinck. — Op de vleugels van zijn dichterschap voert hij de natuurliefhebber ver boven de feiten van het bijenleven uit naar de wereld van de grote raadselen, die wij, gewone sterfelingen, maar al te dikwijls achteloos voorbij gaan. 5e druk, gebonden franco f 4.50

Immeke. — J. van Kruiningen. — De geschiedenis van een honingbij. Er zijn weinig boeken, die het verhaal van de honingbij zo juist voor kinderen weergeven. Gebonden, franco. f 2.75

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Eén October-bij = Tien April-bijen!

Met het afsluiten van onze kasten sluiten we ook het bijenjaar 1950 af. We ruimen onze stal op en staan voor een nieuw begin. Het volk-van-nu moet de werksters leveren, die in 1951 de oogst binnenhalen. Daarom zorgen we voor een doelmatige

INWINTERING

Dekkleeftje, vilt, 40 x 45 cm. Leg er een paar latjes onder, dwars over de raten zodat de bijen bovenlangs van de ene straat in de andere kunnen komen en het contact met het voer niet verliezen. Elke October-bij is tien April-bijen!	f 0.50
Stromat voor Simplex en V.S., gevat in solied houten raam van 4 cm dik, afgewerkt met pitriet. Bijenruimte boven de toplatten. Met huls en spon waarop een voederballon past.	f 3.25
Idem, zonder huls en spon	f 2.35
Idem zonder houten raam, m. huls en spon	f 2.25
Idem zonder huls en spon	f 1.35
Dekplank „IDEAAL” voor Simplex en V.S. Isolierend board met bijenruimte boven de toplatten, draaischijf met	

grote en kleine voeropening, voorzien van geperforeerd metaal en een voergat voor uw voederballon	f 3.—
Glasdekraam „ZIE MEER” voor Simplex en V.S., met zij-ventilatie. U kunt de hele winter uw volk zien zonder het te storen. Dek het raam in de winter warm af om condensatie te voorkomen	f 3.25
Dekplank „UNIVERSEEL”. Een nieuw product, eenvoudig, goedkoop en doelmatig. Hardboard met onder en boven bijenruimte, want het bevat een opening, waar uw bijen uitlaat in past die uw honingkamers binnen 24 uur bijenvrij maakt. Op de opening past de voerbak „Succes”. Zonder bijlevering van bijen uitlaat.	f 2.50
Met bijlevering van bijen uitlaat	f 3.10

HONING VERKOPEN

Wij doen alles om U in de gelegenheid te stellen uw product aantrekkelijk te verpakken. Raathoning in cellophaan wikkelen en in een doosje met venster verpakken. Slingerhoning in een nieuwe flacon met keurig etiket en in een cellophaantje gewikkeld. De zorg, die U aan de verpakking besteedt, geeft de koper vertrouwen in uw product en... brengt zijn geld dubbel op!

Pondsflacon met deksel, perkament en cartoninlage met gratis in vakjes verdeelde golfkarton dozen, waarin U de honing aan Uw klanten kunt doorleveren, per 100	f 14.—	50 ponds Honingemmer	f 2.70
Etiketten, blauw met goud		25 ponds Honingemmer	f 1.50
onbedrukt per 100 f 1.50; bedrukt	f 4.60	10 ponds Honingemmertje	f 1.—
Etiketten in kleurendruk		5 ponds Honingemmertje	f 0.70
onbedrukt per 100 f 1.—; bedrukt	f 4.10	Raathoningdoosje met venster	f 0.09
		Cellophaan	
		voor raathoning, per 50 vel	f 4.—
		voor honingflacons, per 50 vel	f 1.25

HONING-RECLAME MAKEN

Verkoop door de imker betekent, dat U alle marges van de handel en het arbeidsloon zelf verdient. Dit mag er nimmer toe leiden, dat U de handel of collega's onderbiedt, want dan dwingt U hen óók hun prijzen te verlagen en de imkers minder uit te betalen en dat is de beste manier om de prijzen af te breken.

Honingfolder in kleurendruk	2½ cent	Briefinlage Daalder	
Enveloppen met honingreclame		per 50	f 0.30
per 500 f 6.—; per 100	f 1.25	per 100	f 0.55

DE PRIJZEN STIJGEN

Grondstoffen en arbeidslonen stijgen en ook wij zullen aan prijsverhogingen niet ontkomen. Onze leden echter zijn eigenaars van de in het Bijenhuis opgeslagen voorraden. Wij grijpen daarom deze prijsstijgingen niet aan om een extra winst te maken. Elk artikel wordt tot het laatste exemplaar tegen de oude prijzen verkocht. Ook kunstraat. Eerst als de voorraden aangevuld moeten worden, berekenen we de nieuwe prijzen.

Een nadere beschrijving van vele artikelen vindt U in onze Imkersgids 1950 die wij U op aanvraag gratis en franco toezenden.

Giro 1171

Tel. 2863

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers-Mij. De Gelderlander - Nijmegen